

Voorbeeldvragen EEI

Inleiding

De antwoorden op bepaalde vragen zijn soms echt vreemd. Leer ze dus nog niet van dit document, maar **pas ze aan waar nodig.**

Er doen geruchten de ronden dat punten gegeven worden op basis van vermelde kernwoorden. Dus onderlijn of zet de kernwoorden in het vet. Eventueel ook apart vermelden.

EX. vraag:

5. Is de EU begroting een instrument van solidariteit? m Bespreek. (3 ptn)

Iemand die het antwoord heeft?

Rijke landen geven meer dan arme landen en de arme landen krijgen ook meer...

De EU begroting kan maar een beperkte rol spelen in het solidariteitsmechanisme omdat het Budget altijd in evenwicht moet zijn en relatief klein is t.o.v. een nationaal budget (ongeveer 1% vh Europees BBP). De EU heeft ook geen echte eigen middelen (eigen middelen zijn verkregen door gehoffen belastingen).

Ex Vraag: Hoe heeft de commissie de Belgische groei en stabiliteitspact onthaald?

België voldeed weer aan de voorwaarden dus de buitensporige schulden procedure werd opgeheven door De Commissie. Bwa, ze voldeed niet echt aan de voorwaarden, de bewijzen waren gewoon niet voldoende, dus de commissie deed weer maar eens niks.

Belangrijke namen

1. Antonio Tajani: Europees parlement
2. Jean-Claude Juncker: De commissie
3. Donald Tusk: Europese Raad
4. Federica Mogherini
5. Mario Draghi: ecb
6. Mario Centeno: Eurogroep

Hoofdstuk 1

Voorbeeldvragen hoofdstuk 1

1. Is de Raad van **Europa** (**NIET Raad van de Europese Unie!**) een onderdeel van de EU architectuur?

- A. Ja
- B. **Neen**

2. De Copenhagen criteria zijn relevant voor toetreding tot

- A. **de Europese Unie**

B. de eurozone → *de convergentiecriteria, criteria van Maastricht*

C. de Raad van Europa

3. Beschrijf in 200 woorden de belangrijkste tendensen in de Europese integratie sedert de Tweede Wereldoorlog.

- Naweëen van WO2

Nood aan samenwerking voor Marshallplan (OEES= OESO) verdrag van Brussel en Raad van Europa voor culturele aangelegenheden

- Eerste integratiepogingen

De EGKS 1952 en federaal: EEG 1957

Ook EFTA is een onderdeel van de jaren 50 (eigenlijk al 60) maar dit is confederaal of intergouvernementeel

Douane-unie

- Jaren zestig → Charles De Gaulle 'de politiek van de lege stoel' verliet de beraadslagingen bij meerderheidsstemmen omdat volgens hem de superioriteit van Frankrijk zo niet gerepresenteerd werd!

- Van eurosclerose naar euroforie → Werner Rapport (creatie EMU) + Rapport Delors (actieplan, witboek, maatregelen om niet-tarifaire belemmeringen te wijzigen/verwijderen)

- Van Maastricht via Lissabon naar de eurocrisis
- 2016-17: de EU in zwaar water
- 2018: hoopvolle tekens ?

4. Beschrijf in 400 woorden de hoogtepunten van het Europees integratieproces van 1945 tot op heden.

5. Som de Europese lidstaten op, evenals het jaar van hun toetreding.

- 1) België 1958
- 2) Frankrijk 1958
- 3) Duitsland 1958
- 4) Italië 1958
- 5) Luxemburg 1958
- 6) Nederland 1958
- 7) Denemarken 1973
- 8) Ierland 1973
- 9) VK 1973
- 10) Griekenland 1981
- 11) Portugal 1986
- 12) Spanje 1986
- 13) Oostenrijk 1995

- 14) Finland 1995
- 15) Zweden 1995
- 16) Cyprus 2004
- 17) Tsjechië 2004
- 18) Estland 2004
- 19) Hongarije 2004
- 20) Letland 2004
- 21) Litouwen 2004
- 22) Malta 2004
- 23) Polen 2004
- 24) Slowakije 2004
- 25) Slovenië 2004
- 26) Bulgarije 2007
- 27) Roemenië 2007
- 28) Kroatië 2013

6. Som de lidstaten op van de **Eurozone**, evenals het jaar van hun toetreding.

- 1) België 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 2) Spanje 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 3) Duitsland 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 4) Finland 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 5) Frankrijk 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 6) Griekenland 2002 >> 2001 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 7) Ierland 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 8) Italië 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 9) Luxemburg 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 10) Nederland 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 11) Oostenrijk 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 12) Portugal 2002 >> 1999 was toetreding Eurozone (Bankverrichtingen ed)
- 13) Slovenië 2007
- 14) Malta 2008
- 15) Cyprus 2008
- 16) Slowakije 2009
- 17) Estland 2011
- 18) Letland 2014
- 19) Litouwen 2015

7. Beschrijf de voornaamste **opdrachten** van de **Raad van Europa**. (p8)

- Cultureel en politieke doelen
 - Doel: Beschermen van de rechten van de mens
 - Het zekerstellen van de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten in Europa,
 - Het bevorderen van Europa's culturele eenzelligheid en verscheidenheid
 - Het structureren en stabiliseren van Europa's democratie, vooral in de nieuwe democratieën

- Opgericht 1949
 - ~~Leden~~ 47 in 2013 >> Oorspronkelijk 10 leden (P8 in het boek)
- Confederaal

8. Omschrijf de **rol** van de OEEC (**OEES** in het Nederlands) in het Europese **Integratieproces**. (p7)

- Nood aan samenwerking na WOII
 - Economisch :
 - Hulp VS : Marshallplan
 - § Op voorwaarde dat ze niet met elk land afzonderlijk een contract moeten sluiten
 - § Oprichten: Organisatie voor Europese Economische Samenwerking
 - Voorwaarde : OEES (1948)
 - Doel: gezamenlijk herstelplan controleren.
 - § OEES werd later de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)

9. Leg uit wat **sectorale integratie** betekent. (p.8)

Sectorale integratie betekent dat lidstaten een bepaalde **sector** of sectoren gaan **afstaan** aan een **supranationaal orgaan** zoals dat het geval was bij de EGKS waarbij 6 lidstaten de sector kolen en stalen gaan integreren als controle om oorlog te vermijden

10. Leg het verschil uit tussen een **federale** en een **confederaal** model.

Federaal: Staten geven macht af aan supranationaal orgaan

Confederaal: Staten houden hun macht, beslissingen worden genomen via Vetorecht

11. Leg het belang uit van het **Luxemburg Compromis** voor de Europese besluitvorming.(p.10)

- Unanimiteit nodig voor belangrijke zaken
- Chaise Vide: De Gaulle Verzet van de Fransen
 - Wilden hun macht niet kwijt
 - Franse vertegenwoordigers namen in 1965 8 maanden lang niet deel aan bijeenkomsten van Europese instanties
 - Tegen de toetredingen van de Engelsen
 - Tegen eigen middelen voor EEG

Frankrijk begon in juli 1965 met een 'politiek van de lege stoel'. Franse vertegenwoordigers namen acht maanden lang niet deel aan bijeenkomsten van Europese instanties. President De Gaulle wilde zo afdwingen dat de financiering van het GLB(gemeenschappelijk landbouwbeleid) naar Franse wensen werd geregeld en dat Frankrijk zijn veto over het landbouwbeleid niet zou verliezen.

De crisis werd in februari 1966 opgelost met het Akkoord van Luxemburg waarin werd vastgelegd dat meerderheidsbesluiten genomen konden worden tenzij er voor één van de lidstaten een groot nationaal belang op het spel stond. In feite behielden de landen zo hun vetorecht.

12. Leg het belang uit van het arrest Van **Gend & Loos** voor het Europese integratieproces.(p.11)

- Direct effect van verdragsartikelen (EU) → uitspraak door Hof v Justitie in '60
- Gemeenschap vormt een new legal order of international law

13. Leg het belang uit van het arrest **Costa vs ENEL** voor het Europese Integratieproces. (p.11)

- EU recht heeft voorrang op nationaal recht → ook door Hof v Justitie in '60

14. Leg het belang uit van de Europese **Eenheidsakte** voor het Europese Integratieproces.

Hoofddoelstellingen

- 1) realisatie van de eenheidsmarkt
- 2) versterking van de rol van het Europees Parlement
- 3) verbeterde beslissingscapaciteit van de Raad

15. Beschrijf de belangrijkste doelstellingen van het **Verdrag van Maastricht**.

- Politieke unie - 3 pijlers (pg 16)
 - Verdrag van Rome
 - Gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid
 - Samenwerking op vlak van justitie en in binnenlandse zaken
- Economische en monetaire unie

16. Definieer '**banking union**'.

= Orgaan om de financiële sector te controleren. De bankenunie zorgt ervoor dat EU banken sterker zijn en beter gecontroleerd worden. Werd ingesteld na de eurocrisis, in 2011.

Hoofdstuk 2

1. Welke van de volgende EU-doelstellingen behoorden niet tot de oorspronkelijke doelstellingen?

- A. Milieu
- B. Eenheidsmarkt
- C. Mededingingsbeleid

2. Leg kort uit wat wordt bedoeld met **economic governance** binnen de EU en welke plaats dit concept inneemt in de evolutie van de economische integratie.

Economic governance refers to the system of institutions and procedures established to achieve Union objectives in the economic field, namely the coordination of economic policies to promote economic and social progress for the EU and its citizens. The financial, fiscal and economic crises that began in 2008 showed that the EU needed a more effective model of economic governance than the economic and fiscal coordination in force until then.

Developments in economic governance include reinforced coordination and surveillance of both fiscal and macroeconomic policies and the setting-up of a framework for the management of financial crises.(

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/displayFtu.html?ftuld=FTU_2.6.4.html)

3. Beschrijf kort de gewone **wetgevingsprocedure** binnen de EU.

De commissie stelt een wet voor aan het Europees parlement deze zal een 1^e lezing houden waarbij ze het voorstel van de commissie zal goedkeuren of afkeuren, daarna wordt dit voorstel doorgestuurd naar de Raad. De Raad zal een 1^e lezing houden om de positie van het Europees Parlement goed te keuren of af te keuren. Als het wordt afgekeurd wordt het terug naar het Europees Parlement gestuurd voor een 2^e lezing. Het gemeenschappelijk Europees Parlement zal de positie van de Raad onderzoeken en hun eisen in acht nemen. Hier kan het Europees Parlement weer goedkeuren of afkeuren. Wordt het afgekeurd wordt het wetsvoorstel niet doorgevoerd. Wordt het goedgekeurd gaat het terug naar de Raad voor een 2^e lezing. Wordt dit goedgekeurd zal dit wetsvoorstel omgevormd worden in een Europese wet. Het kan zijn dat de Raad nog enkele amendementen wil aanbrengen aan deze wetgeving en het dus het voorstel van het Europees Parlement niet volledig heeft goedgekeurd. Dan wordt een conciliation committee opgericht (met evenveel leden Europees Parlement als leden Raad) die een gemeenschappelijke wettekst proberen op te stellen. Lukt dit niet komt er geen nieuwe wetgeving, lukt dit wel dan wordt de wettekst voor een 3e lezing naar het Europees Parlement gestuurd. Die kan deze dat goed -of afkeuren. Indien goedkeuring, moet de Raad dit ook nog goedkeuren en wordt het wetsvoorstel doorgevoerd. De wet is van kracht en tegenwerpelijk vanaf publicatie in de Official Journal.

4. Waar is de Europese Commissie gevestigd?

- A. Straatsburg
- B. Luxemburg
- C. **Brussel**

5. Wat is **omgekeerde gekwalificeerde meerderheid**?

Bij stemming in de Raad wanneer QMV gehanteerd moet worden om een voorstel van de Commissie te **verwerpen**.

- minimaal 55% van de lidstaten is voor — met andere woorden: 16 van de 28 deelnemende landen.
- deze lidstaten vertegenwoordigen 65% van de inwoners van de EU.

6. Worden de leden van de **Raad van de Europese Unie/ Raad van Ministers/ De Raad** verondersteld het **belang** te dienen van de EU of van de lidstaat waartoe ze behoren?

Belang van eigen land (confederaal)????????

7. Worden de leden van de Europese **Commissie** verondersteld het belang te dienen van de EU of van de lidstaat waartoe ze behoren?

Belang van de EU (federaal)

8. Welke instelling heeft het wetgevend initiatiefrecht?

- A. Europese Raad
- B. Raad van de Europese Unie
- C. **Europese Commissie**
- D. Europees Parlement

9. Leg het verschil uit tussen een **verordening** en een **richtlijn**.

Verordening: Direct van toepassing, bindend en algemeen

Richtlijn: Bindend naar resultaat, binnen de 2 jaar meestal, vrije interpretatie (relatief)

10. Leg het verschil uit tussen een verordening en een beschikking.

Beschikking: Specifiek op een land gericht en bindend

→ moet niet per se 'land' zijn normaal. Gewoon een specifieke doelgroep.

(is opgenomen in 'Besluit', wordt niet meer gebruikt)

11. Vergelijk op hoofdlijnen de **communautaire** met de **intergouvernementele** besluitvormingsprocedure.

Communautair: Verschillende fases en QMV

Intergouvernementeel: Unaniem (voor buitenlandse zaken en veiligheid)

12. Wat wordt bedoeld met **comitology**?

Comitologie is een set van procedures waarbij de lidstaten comité gewijs controleren hoe de commissie de Europese wetgeving implementeert middels al dan niet bindend advies.

13. Schets kort welke organen betrokken zijn bij de **besluitvorming** in de **Eurozone**. (Europese unie hier)

Voorbeeldvragen hoofdstuk 1

1. Is de Raad Europa een van de EU architectuur?

is opgericht in de 10 stichtende door het verdrag Londen. Nu zitten lidstaten in dus dan de EU).

Raad Van democratie in bevorderen en houden op mensenrechten. genoeg zit het vol corrupte vertegenwoordigers die graag kaviaar eten.

van onderdeel

Neen. (Het 1949 door lidstaten van er 47 veel groter

Europa: europa oogje

Spijtig met

2. De Kopenhagen criteria zijn relevant voor toetreding tot De Europese Unie.

3. Beschrijf in 200 woorden de belangrijkste tendensen in de Europese integratie sedert de Tweede Wereldoorlog. **BELANGRIJK**

Europa lag in puin, er was nood aan samenwerking op economisch, militair en cultureel vlak om een nieuwe oorlog te vermijden. In de jaren '50 kwam het federalisme op (afstaan soevereiniteit aan een supranationaal orgaan). Dit uitte zich in de EGKS en EEG later. Er kwam een intermediaire doelstelling bij: creëren van een douane-unie.

In de jaren '60 vond de 'politiek van de lege stoel' plaats. Vooral Charles De Gaulle (Frankrijk) deed dit. Gevolg: uitholling van het federalisme (meerderheid -> unanimiteit). **In die jaren is de eerste eenheidsmarkt gekomen voor de landbouw en afwerking van de douane-unie.**

Jaren '70 periode van eurosclerose (moeheid in europa, werkloosheid en weinig groei). De Europese eenheidsakte (terug meerderheid) en witboek zorgden voor de overgang naar de eenheidsmarkt. Hierna traden vele landen toe (**28 nu**). Nood aan samenwerking tussen de lidstaten (verdrag van Amsterdam), hervorming instellingen en grondwet door uitbreiding EU (Nice en Lissabon). In het verdrag van Maastricht heeft men nu een extra objectief: oprichten politieke unie (**is dit niet monetaire unie? ja**). We gaan nu verder dan louter economisch. **De criteria van Kopenhagen zorgen ervoor dat iedereen voldoet aan de normen (stabiele instellingen, democratie, markteconomie, acquis communautaire)**

4. Beschrijf in 400 woorden de hoogtepunten van het Europees integratieproces van 1945 tot op heden.

Zie vraag 3. Hetzelfde maar uitgebreider.

5. Som de **Europese lidstaten** op, evenals het jaar van hun toetreding.

1957: België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Italië en Duitsland

1973: Ierland, Denemarken en GB

1981: Griekenland

1986: Spanje en Portugal

1995: Zweden, Finland en Oostenrijk

2004: Hongarije, Estland, Letland, Litouwen, Polen, Slovenië, Slowakije, Tsjechië, Cyprus en Malta
2007: Bulgarije en Roemenië
2013: Kroatië

6. Som de lidstaten op van de Eurozone, evenals het jaar van hun toetreding.

2002: België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Italië, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Ierland en Finland
2007: Slovenië
2008: Malta en Cyprus
2009: Slowakije
2011: Estland
2014: Letland
2015: Litouwen

7. Beschrijf de voornaamste opdrachten van de Raad van Europa.

Raad van Europa: instelling die de eenmaking van Europa wil bevorderen. (bv. mensenrechten en democratie beschermen). Dit doen ze door het sluiten van verdragen: bv EVRM.

- Dit orgaan is GEEN onderdeel van de Europese Unie. Daarnaast stimuleert het ook de culturele diversiteit in Europa.

Uit de les: bestaat uit 47 landen waaronder alle lidstaten en landen uit Azië (zoals Kazachstan bv, die zich rekenen tot het Euro-Aziatische van de wereld). Het heeft niets met de Europese Instellingen te maken maar hof van rechten van de mens is er wel aan verbonden.

8. Omschrijf de rol van de OEEF in het Europese integratieproces.

De OEEF is de organisatie voor Europese economische samenwerking. Na de tweede Wereldoorlog was de nood voor een politieke unie zeer hoog. De Amerikanen brachten redding met een Marshall-plan, maar omdat ze niet elk land apart wilden helpen (bilaterale basis) werd de OEEF (1 aanspreekpunt) in het leven geroepen. Ze moest instaan voor de controle van het gemeenschappelijk herstelprogramma. Later werd de OEEF vergroot en getransformeerd naar de **OESO**. De OESO is de organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling die instaat om het sociaal en economisch beleid te bespreken, te bestuderen en te coördineren.

9. Leg uit wat sectorale integratie betekent.

algemeen: Integratie die zich beperkt tot 1 of enkele sectoren. Dus bv de handelsbelemmering tussen lidstaten binnen 1 bepaalde sector oplossen of een ander beleid zetten om 1 bepaalde sector te stimuleren.

⇒ sectorale integratie betekent dat lidstaten een bepaalde sector of sectoren gaan afstaan aan een supranationaal orgaan zoals dat het geval was bij de EGKS (1952 Verdrag van Parijs) waarbij 6 lidstaten de sector kolen en stalen gaan integreren als controle om oorlog te vermijden

10. Leg het verschil uit tussen een federaal en een confederaal model.

(?) Een federaal model en een confederaal model zijn eigenlijk tegengesteld.

Federalisme (een bondsstaat) betekent dat je één staat hebt met meerdere wetgevers. Hier stemt een democratisch verkozen federaal parlement wetten. Terwijl bij een confederatie de macht bij de lidstaten ligt om die akkoorden te sluiten. (volksvertegenwoordigers zijn verantwoording schuldig aan hele natie)

Confederalisme (statenbond) is een unie van twee of meerdere onafhankelijke staten, die zelf – door middel van een internationaal verdrag – beslissen wat ze samen doen. De lidstaten van de confederatie delegeren dus de bevoegdheden naar de confederale overheid. Daardoor vertoont de

confederatie een **onderhandeld en diplomatiek karakter**, in tegenstelling tot de federatie waarbinnen volksvertegenwoordigers verantwoording verschuldigd zijn aan de hele natie. Tegenwoordig zijn confederaties zeldzaam. Vaak vormen ze een tussenfase in een centralisering- of een ontbindingsproces van een staat.

⇒ **Een confederaal model** wordt ook wel een **intergouvernementeel** model genoemd en is een systeem waarin landen met elkaar samenwerken **zonder dat ze macht afstaan**. Toegepast binnen een internationale organisatie, vormen de organen geen gezagsstructuur, maar wordt er enkel een netwerk aangeboden aan de lidstaten, waarbinnen regeringsvertegenwoordigers overleg kunnen plegen.

Een federaal model is een model waarin lidstaten bereid zijn om een deel van hun **soevereiniteit af te staan** aan een supranationaal orgaan.

11. Leg het belang uit van het **Luxemburg Compromis voor de Europese besluitvorming.**

Luxemburg Compromis maakte een einde aan het boycotten van Frankrijk (Charles De Gaulle). Het was eigenlijk een 'agreement to disagree'. Altijd was er wel een land dat beweerde dat er gewichtige belangen op het spel stonden. Er werd vastgesteld dat:

- Er een meerderheidsbesluit kon worden genomen maar als er daarbij zeer gewichtige belangen van één of meerdere lidstaten op het spel stonden, de leden van de Raad van Ministers zouden trachten om tot een voor alle lidstaten acceptabele oplossing te komen;
- De Franse delegatie was van mening dat in die gevallen de discussie moest worden voortgezet totdat er algemene overeenstemming zou zijn bereikt. (=unanimiteit)

https://nl.wikipedia.org/wiki/Akkoord_van_Luxemburg

12. Leg het belang uit van het **arrest Van Gend & Loos voor het Europese integratieproces?**

Uit het boek : Hierin besloot men een nieuw internationaal recht te gaan introduceren. Het principe dat de verdragen directe werking hebben en direct effect hebben in het nationaal recht.

13. Leg het belang uit van het **arrest Costa vs ENEL voor het Europese integratieproces.**

Hier stelde het hof dat het Europees recht voorrang heeft op het nationaal recht van de lidstaten. Want het **Europees recht vereist dat regels in alle lidstaten op dezelfde wijze worden toegepast**.

⇒ De advocaat Flaminio Costa had aandelen in Edisonvolta, een kleine elektriciteitsmaatschappij die door een Italiaanse nationalisatiewet werd ingelijfd bij ENEL. Er werd een prejudiciële beslissing gevraagd aan het Hof die met de volgende uitspraak kwam: tegen de Italiaanse regering in; stelde ze dat het Europees recht voorrang heeft boven het nationaal recht van de lidstaten, omdat het Europees recht vereist dat regels in alle lidstaten op dezelfde wijze moeten worden toegepast.

14. Leg het belang uit van de **Europese Eenheidsakte voor het Europese integratieproces.**

Het doel was hier de realisatie van de eenheidsmarkt tegen 1992. hiervoor moesten enkele institutionele hervormingen gebeuren. Er werd er terug een meerderheidsstelsel gebruikt (geen unanimiteit meer zoals bij verdrag Luxemburg) voor beslissingen over de eenheidsmarkt.

Dit is zo omdat Charles de Gaulle afgezet is bij de revolutie. Gevolg van de Europese eenheidsakte is dat GB nu erbij is gekomen. Een extra belang van de Europese eenheidsakte is dat in combinatie met het witboek dit gezorgd heeft voor de **overgang van douane-unie naar een eenheidsmarkt**.

⇒ Naast de afgeschafte importbelastingen (die er waren gekomen met de douane-unie), waren er ook andere belemmeringen inzake handel. Met dat verdrag wil men de wetten van de lidstaten verder harmoniseren en die barrières op heffen tot vorming van de eenheidsmarkt, waardoor de concurrentiepositie van de lidstaten zou toenemen.

Dit lijkt me deels gewoon foute copy-pasta, GB joint de EU in 1973 en de Europese eenheidsakte is 1986 dus kan de toetreding van GB onmogelijk een gevolg zijn van de Europese eenheidsakte. Daarnaast is de Gaulle niet afgezet door revolutie, maar is hij zelf afgetreden na een mislukt referendum over een grondwetsherziening. Rest klopt wel.

15. Beschrijf de belangrijkste doelstellingen van het Verdrag van Maastricht.

Dit verdrag wordt ook wel het Verdrag betreffende de Europese Unie genoemd. Het vormde de Europese Gemeenschap om tot Europese Unie. De vijf hoofddoelstellingen zijn:

- versterking van de democratische legitimiteit van de instellingen;
- verbetering van de doelmatigheid van de instellingen;
- invoering van een economische en monetaire unie;
- ontwikkeling van de sociale dimensie van de Gemeenschap;
- totstandbrenging van een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

=> plus 3 pijlerstructuur! : economisch belangrijkste: EMU vormen die eindfase van rapport delors

16. Definieer 'banking union'.

Banking union of bankenunie een constructie waarbij twee of meer staten een gezamenlijk beleid voeren ten aanzien van banken. Alle banken die gevestigd zijn in de betrokken landen dienen dan aan dezelfde regelgeving te voldoen die door de landen is opgesteld, staan dan onder gezamenlijk toezicht en hebben garantiestelsels om problemen te voorkomen.

De Europese bankenunie bestaat uit drie onderdelen:

- 1. Een Europese toezichthouder voor de Europese banken.
- 2. Een gezamenlijke Europese aanpak van wankele banken en een steunfonds om in nood verkerende banken bij te staan.
- 3. Een gezamenlijk Europees garantiestelsel voor spaarders.

17. Bespreek:

A. Spaak rapport 1955:

Plan om een eenheidsmarkt te maken

B. Werner rapport 1969: eenheidsmunt nodig

Doel: economische en monetaire toekomst van Europa te onderzoeken

Gemeenschappelijke munt

Gemeenschappelijke centrale bank

Gemeenschappelijke economische overheid (niets van gekomen)

Snake in the Tunnel: gemeenschappelijke wisselkoersen van lidstaten tegenover elkaar via een korf van munten en niet t.o.v. de Dollar zoals het Bretton Woods systeem.

C. Delors rapport 1989:

- Beschrijven van de nodige stappen voor economische en monetaire unie
- Samen geschreven met de centrale banken
- Actieplan om economische monetaire eenheid te bereiken

- Monetaire eenheid= converteerbare munten, vrije kapitaaltransacties, integratie fin markt, vaste wisselkoersen en uiteindelijk 1 munt.
- D. **Verdrag van Rome 1957:**
 - EEG en Euratom
 - Creatie van de douane unie
 - Officiële start EU
- E. **Verdrag van Parijs 1952:**
 - EGKS
 - Federalism: afstaan soevereiniteit
 - Sector integratie: kolen en staal
- F. **Verdrag van Luxemburg 1970:**
 - Geleidelijke invoering van een systeem van eigen middelen, douanerechten en nationale belastingen
- G. Verdrag van Schengen:
- H. Verdrag van Maastricht 1993
 - Omvorming EEG tot EU
 - a. Verdrag van Rome uitbreiden
 - b. Gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid
 - c. Samenwerking op vlak van justitie en in binnenlandse zaken
- I. Economische en monetaire unie
- J. Verdrag van Lissabon
- K. Verdrag van Amsterdam
- L. Verdrag van Nice
- M. Convergentie criteria Maastricht (SGP)
- N. Fases invoering Euro
- O. Eurosclerose
 - Weinig geloof in slaagkansen van de EU in de jaren 70, na de oliecrisis
- P. Eenheidsakte

Voorbeeldvragen hoofdstuk 2

1. Welke van de volgende EU-doelstellingen behoorden niet tot de oorspronkelijke doelstellingen?
 - **Milieu,**
 - Eenheidsmarkt
 - Mededingingsbeleid
2. Leg kort uit wat wordt bedoeld met **economic governance** binnen de EU en welke plaats dit concept inneemt in de evolutie van de economische integratie.

Het EU-kader voor economische governance moet economische ontwikkelingen die schadelijk kunnen zijn voor een of meer EU-landen, voorkomen, volgen en corrigeren.

= Economisch bestuur

 - Het stabiliteits- en groeipact
 - Six pack: Nieuwe wetten toegevoegd aan het stabiliteits- en groeipact
 - Two pack

- Fiscal compact: The treaty on stability
 - Moeten fiscal discipline versterken
- Euro+ pact: Coordinatie verbeteren
- Het Europees semester.

Ongunstige ontwikkelingen zoals overheidstekorten en staatsschulden worden voorkomen of gecorrigeerd **door toezicht van de Europese Commissie. (?)**

Economic governance = economisch bestuur: Door de crisis zijn in vele Europese landen fundamentele problemen en onhoudbare ontwikkelingen aan het licht getreden. Ook werd duidelijk hoezeer de Europese economieën met elkaar verbonden zijn. Door het economisch beleid beter te coördineren, kan de EU deze problemen oplossen en meer groei en banen creëren.

3. Beschrijf kort de **gewone wetgevingsprocedure** binnen de EU.
Gewone wetgevingsprocedure = **communautaire methode**

* voorstel commissie

- a) * 1ste lezing parlement (eventueel amendementen of aanpassingen toevoegen: altijd raad van eu zelfde als parlement)
- * 1ste lezing raad van de EU
 - * AKKOORD: stop
- b) * 2de lezing parlement (hier ook nog wijzigingen eventueel) (als er hier wordt afgekeurd STOP)
- 2de lezing raad van de EU
- * AKKOORD: stop
 - * **Verzoeningsperiode = conciliation**: een verzoeningscomité die bestaat uit leden van het EP en van de raad proberen samen een 'joint text' te maken. Als ze er niet in slagen zal de procedure stopgezet worden en komt er geen wet. Als het wel lukt om deze tekst te maken dan wordt het voorgelegd voor derde lezing aan EP en de raad
- c) * 3de lezing parlement (geen wijzigingen meer)
- * 3de lezing raad van de EU
 - * **stop sowieso**, akkoord of niet
- (bij elk akkoord is er dan publicatie in het staatsblad)

4. Waar is de Europese Commissie gevestigd?

- Straatsburg,
- Luxemburg,
- **Brussel**

5. Wat is **omgekeerde gekwalificeerde meerderheid**?

Men spreekt van 'omgekeerde gekwalificeerde meerderheid' bij stemmingen in de **Raad** als deze een gekwalificeerde meerderheid moet hebben om een **voorstel van de Europese Commissie** te **verwerpen**. Het Commissievoorstel heeft dus veel kans om aangenomen te worden (na eventuele aanpassingen)

55% van de landen (minstens 15) moeten nee zeggen om het niet te laten doorgaan
65% van de bevolking vertegenwoordigen de nee-stemmers

6. Worden de **leden van de Raad van de Europese Unie** verondersteld het belang te dienen van de EU of van de lidstaat waartoe ze behoren?

De leden van de raad van de EU streven het **belang van hun lidstaat** na. Elke lidstaat heeft 1 vertegenwoordiger die de regering van die lidstaat vertegenwoordigt.

7. Worden de leden van de Europese Commissie verondersteld het belang te dienen van de EU of van de lidstaat waartoe ze behoren?

De leden van de Europese commissie streven het **belang van de Europese unie** na. Niet van hun eigen lidstaten

8. Welke instelling heeft het wetgevend initiatiefrecht?

De Europese Commissie.

9. Leg het verschil uit tussen een verordening en een richtlijn.

Een **verordening** is direct van toepassing en bindend voor iedereen. Ze moet geïmplementeerd worden zoals vastgelegd en heeft voorrang op nationale wetgeving. Wijze en resultaat zijn dus bindend.

Bij **richtlijnen** moet je een bepaald resultaat behalen maar je mag zelf bepalen hoe je het gaat doen. → bindend naar resultaat + relatief (vrij in hoe zij het objectief bereiken)

10. Leg het verschil uit tussen een verordening en een beschikking.

Een verordening is voor iedereen bindend en een beschikking voor een bepaalde doelgroep.

11. Vergelijk op hoofdlijnen de communautaire met de intergouvernementele besluitvormingsprocedure.

De communautaire besluitvorming in de zogenoemde eerste pijler wordt onder meer gekenmerkt door besluitvorming op basis van gekwaliceerde meerderheid, een belangrijke rol voor de Europese Commissie als 'motor' van de integratie, het exclusieve initiatiefrecht, een mede beslissingsrol van het Europees Parlement en door de bevoegdheden van de Raad

De overige twee pijlers worden vrijwel geheel door intergouvernementele besluitvorming gekenmerkt. Hierin wordt overwegend bij eenparigheid/unanimiteit van stemmen besloten. Elk land heeft dan in feite vetorecht. De Commissie speelt in deze pijlers een bescheiden rol, wat ook voor het Europees Parlement geldt.

- Buitenlands en veiligheidsbeleid
- Vooral in handen van de Raad (dus de lidstaten)

Over welke pijlers gaat dit? **P 39 tot 41**

12. Wat wordt bedoeld met comitology?

"Set van procedures waarbij de EU lidstaten comité gewijs controleren hoe de Europese Commissie de Europese wetgeving implementeert middels al dan niet bindend advies."

- Uitvoering van de besluitvorming
- = nationale afgevaardigden die de Commissie assisteren bij het inplanten van een wetsregels. Dit comité geeft de Commissie advies over de door de Commissie voorgestelde maatregelen. Zorgen dus voor de uitvoering van de EU-wetgeving

Notities (?) : comités of raden van ambtenaren uit de nationale administraties, die op Europees niveau de besluitvorming gaan voorbereiden.

De ambtenaren gaan op het laagste niveau gaan samenzitten in de werkgroep samen met andere lidstaten. Indien iedereen akkoord is met de oplossing voor een welbepaald probleem, zal dit akkoord worden overgebracht naar COREPER en daarna naar de Raad. Dit vormt een piramide, nl Raad van Minister, COREPER 1 en 2, comitology. Deze piramide werkt ook via het systeem

van subsidiariteitsprincipe.

13. Schets kort welke organen betrokken zijn bij de besluitvorming in de eurozone.

Notities: (19 leden)

- Communautaire methode (beetje intergouvernementeel)
- Monetair beleid: Eurosystem
- Andere beleidsdomeinen:
 - Eurogroep ~ Raad van Ministers
 - Euro Summit ~ Europese Raad

De basis is hier de communautaire methode (niet met iedereen, nl. 19 leden Eurozone tov 28 EU leden) met kleine intergouvernementele trekjes. Hierin spelen de Commissie, de Raad en het Parlement een belangrijke rol. De besluitvorming over het monetair beleid gebeurt door de ECB. De besluitvorming over andere beleidsdomeinen gebeurt door de Eurogroep (coördinatie ec beleid tss LS'en Eurozone) en Eurosummit (goede werking economische en monetaire unie, vaak besproken in Europese Raad).

Extra

14. De Raad vs De Europese Raad vs De Raad van Europa

De raad van de EU= ministers die hun eigen lidstaten vertegenwoordigen, wetgevend recht.

Belangrijkste formele besluitvormingsorgaan

De Europese raad: 4jaarlijkse samenkomst van de europese top met voorzitter donald tusk: belangrijkste politieke besluitvormingsorgaan (geen wetgevend recht)

De raad van europa: club van 47 landen ontstaan in 1949, waaronder ook aziatische landen, die de culturele eenheid bevordert in europa, rechten van de mensen bevordert. Op vlak van taal enz.

15. Primair vs secundair recht

- De **verdragen** van de Europese Unie vormen het primaire recht van de EU.
- Het secundair unierecht bestaat uit recht dat is afgeleid van het primair unierecht.
 - Verordeningen
 - Richtlijnen
 - Beschikkingen
 - Adviezen
- Terwijl het primair recht tot stand komt door de lidstaten - zij sluiten immers de Europese verdragen af - bestaat het secundair recht uit normen die de instellingen van de Europese Unie zelf creëren.

16. Definieer

a. **Subsidiariteitsprincipe**

Het subsidiariteitsbeginsel of subsidiariteitsprincipe is een organisatiewijze of regel in taakverdeling tussen 'hogere' en 'lagere' openbare overheden. **Het houdt in algemene zin in dat hogere instanties niet iets moeten doen wat door lagere instanties kan worden afgehandeld.**

EU mag slechts tussenkomen als zij in staat is doeltreffender op te treden dan EU-landen op hun respectieve nationale of lokale niveau

- Drie criteria:
 - Heeft de actie transnationale aspecten die niet geregeld kunnen worden door EU-landen?

- Zou het optreden van de lidstaten alleen of het niet optreden in strijd zijn met het Verdrag?
 - Levert het optreden op EU-niveau zichtbare voordelen op?
- b. COREPER
- Comité des représentants permanents. Bestaat uit permanente vertegenwoordigers van de lidstaten en hun plaatsvervangers.
 - COREPER I (plaatsvervangers) & II (PV's) (in corep II belangrijkste besluiten: politiek gevoelige dossiers...)
 - Doen voorbereidend werk voor de Raad van Ministers

Hoofdstuk 3

1. Leg uit wat het principe van de **eenjarigheid** betekent.

Dit is een algemeen begrotingsprincipe. de begroting wordt door de Raad en het EP goedgekeurd **voor 1 jaar**, het kalenderjaar (behalve VK april-maart).

Budget heeft betrekking op 1 kalender jaar.

Uitzonderingen:

- **Gesplitste kredieten:**
 - **De vastleggingskredieten** zijn de verplichtingen die men mag aangaan in een jaar, maar dat wil niet zeggen dat er betalingen zullen gebeuren (vastleggen maar betalen in een ander jaar)
 - vb: er wordt een investering gepland van 150miljoen over 5 jaar. vastleggingskrediet zal 150miljoen zijn en betalingskrediet is 30miljoen/jaar
 - Betalingskredieten: Betaling in dit jaar, vastlegging ander jaar ?
- **Systeem van voorlopige twaalfden:** wanneer het budget niet op tijd is goedgekeurd mag je per maand maar één 12de van het vorige begrotingsbedrag uitgeven.
 - Dit mag men max 3 à 4 maand doen !

2. Leg uit wat het principe van de **eenheid** betekent.

Dit is een algemeen begrotingsprincipe. Er mag niks buiten de begroting zijn.

Alle ontvangsten en uitgaven van de unie moeten voor elk begrotingsjaar worden geraamd en opgenomen in 1 begrotingsdocument.

3. Leg uit wat het principe van de **specificiteit** betekent.

Dit is een algemeen begrotingsprincipe.

Alles moet zeer goed uitgelegd zijn in delen, titels, hoofdstukken,...

Alle uitgaven en inkomsten moeten worden gedetailleerd. (+ 1 specifiek doel)

4. Leg uit wat het principe van de **universaliteit** betekent.

Inkomsten worden samengevoegd om alle uitgaven te financieren.

- **Onbestemdheid** : Je mag geen bepaalde inkomsten linken met bepaalde uitgave
 - Uitzondering: de sociale zekerheid
- **Niet compensatie**

5. Argumenteer waarom het **EU budget slechts moeilijk een rol kan spelen in de stabilisatie van de Europese economie.**

- Budget mag geen stabilisatie rol spelen vanwege het evenwichtsbeginzel

- Overschotten en tekorten van het EU budget worden overgedragen naar het volgende boekjaar.
- Het EU budget is relatief gezien héél klein

Het **EU budget is veel te klein om een stabiliserende rol te spelen**, het bedraagt 140 miljard euro. Daarom wordt er beroep gedaan op het **Europees Stabiliteits Mechanisme (ESM)**, zij hebben 700 miljard euro aan leningscapaciteit en kapitaal.

ESM -> bedoeld om landen in nood te helpen (Griekenland,...)

?? Het Europees budget is afhankelijk van de bijdragen van de lidstaten en halen hun inkomsten vooral uit de BTW & BNP van de lidstaten. Dus dit budget is afhankelijk van de economie die ze zou willen stabiliseren ??

6. Leg het verschil uit tussen vastleggingskredieten en betalingskredieten.

Vastleggingskredieten zijn vastleggingen in het jaar, maar worden betaald in een ander jaar. Dus middelen die voorzien zijn voor latere uitgaven dan het jaar van vastlegging.

Betalingskredieten zijn betalingen in een jaar die reeds vastgelegd waren vroeger. Moet jaarlijks betaald worden.

7. Het EU-budget bedraagt momenteel ongeveer:

- A. 80 mrd €
- B. 110 mln €
- C. 160 mrd €**
- D. 120 mln €

8. Bespreek de evolutie in het aandeel van de verschillende inkomstenbronnen van het EU-budget over de laatste 40 jaar.

Het aandeel van de traditionele eigen middelen **daalde** de afgelopen 40 jaar sterk van bijna de helft tot ongeveer 15%.

- WTO: willen handels barrières afschaffen
- Douane en landbouw

Het aandeel van de middelen gebaseerd op BTW vertoont dezelfde tendens als het aandeel van de traditionele eigen middelen. Het aandeel **daalde** de afgelopen 40 jaar van bijna 50% tot ongeveer 10%.

- EU zelf laten dalen, maar een deel van de bestedingen zijn belast

Het aandeel van de middelen gebaseerd op BNP **steeg drastisch** in de afgelopen 40 jaar. In het begin was er hier zelfs geen sprake van terwijl we nu van een aandeel kunnen spreken van nagenoeg 75%.

Het aandeel van andere inkomsten vertoont een **kleine daling** over 40 jaar. Het daalde van ongeveer 4% naar 1%.

In % of total	1980	1990	2000	2010	2013	2018
Traditional own resources	47.1	28.3	17.9	11.7	14.1	15.6
VAT-based resources	48.7	61.0	37.3	10.9	11.3	11.8
GNI-based resources	0.0	0.4	39.8	74.3	73.4	71.2
Other	4.2	10.4	5.0	3.0	1.2	1.2
Total	100	100	100	100	100	100

Source: European Commission

9. Bespreek de problematiek van de 5e bron van EU-inkomsten.

Voorstel van de Commissie om een Europese belasting of een Europese BTW-schijf te creëren die geheel of gedeeltelijk de Europese begroting moet spekken.

En dus op termijn transfers van de nationale begrotingen naar het EU-budget vervangen.

Waarom:

- Financieel systeem is complex en ondoorzichtig
- Geen link met beleidsprioriteiten
- Geen link met EU belastingbetalers
- Afdrachten worden door lidstaten als onrechtvaardige uitgaven beschouwd

Wat:

- Financial transaction tax of
- European carbon tax of
- Europese BTW

Zolang Merkel bondskanselier is, zal er geen Europese belasting komen. Dit omdat het meestal de oude lidstaten zijn die bijdragen en de nieuwe lidstaten ontvangen. **Juste Retour principe**

10. Bespreek kort de belangrijkste kenmerken van het **EU Financieel Meerjarenkader**.

In het meerjarig financieel kader (MFK) worden de **maxima** vastgelegd voor de **jaarlijkse algemene begrotingen** van de Europese Unie. Het bepaalt hoeveel de EU jaarlijks, in totaal en voor verschillende activiteitengebieden, maximum mag besteden voor het aangaan van juridisch bindende verplichtingen over een periode van **ten minste 5 jaar**. De recente MFK's gingen doorgaans over een periode van 7 jaar. Het wordt beslist volgens de **bijzondere wetgevingsprocedure** en is dus een interinstitutioneel akkoord. De Raad neemt de MFK-verordening aan na goedkeuring door het Europees Parlement.

(<http://www.consilium.europa.eu/nl/policies/multiannual-financial-framework/>)

MFK-verordening heeft ten doel:

- de goedkeuring van de jaarlijkse EU-begroting te **vergemakkelijken**
- de **politieke prioriteiten** in cijfers te vertalen voor een begrotingscyclus van ten minste 5 jaar
- voor **begrotingsdiscipline** te zorgen bij de EU
- de EU-financiën beter **voorspelbaar** te maken

11. Bespreek de evolutie in het aandeel van de **verschillende uitgavencategorieën** van het EU-budget over de laatste 40 jaar.

1. **Duurzame groei**: groei en werkgelegenheid (vroeger: structuurfondsen): elk jaar stijgt deze uitgavencategorie in aandeel. Het is ondertussen al de **belangrijkste uitgavencategorie binnen het EU-budget**. (bijna de helft van het volledige budget).
2. **behoud en beheer natuurlijke hulpbronnen** (vroeger: landbouw): dit was tot enkele jaren geleden de belangrijkste uitgavencategorie. Het is nog steeds goed voor een aandeel van meer dan 40% van het budget.
3. **veiligheid en burgerschap**: deze categorie heeft geen indrukwekkende evoluties ondergaan en is na 40 jaar nog slechts goed voor nog geen 2%. In de jaren '80 was het relatief wel een belangrijke uitgave.
4. **Europa als wereldspeler**: stijgt elk jaar een heel klein beetje, maar het totale aandeel binnen het EU-budget blijft redelijk klein. Goed voor een grote 5%.
5. **administratie**: ook relatief kleine categorie. ook maar goed voor bijna 6 procent. Het aandeel heeft al bijna altijd deze trend gevolgd.
6. **compensatiebedragen**: dit bestaat amper. Bestond vroeger helemaal niet. In 2014 bestond dit bv. wel maar dit is bijna nihil. Normaal is dit aandeel 0%.

12. Bespreek de **belangrijkste determinanten in het verhaal van de 'juste retour'**.

Juste retour is één van de problemen van het EU budget. Elke lidstaat kijkt wat hij in het budget steekt en wat ze ervan terugkrijgen. (de idee dat je evenveel moet terug krijgen als wat je erin steekt)

- **Belang landbouwuittgaven:** in de meeste Europese lidstaten is landbouw totaal niet meer belangrijk. En wat er nog van overblijft is geconcentreerd in enkele lidstaten. Van het totaal budget gaat een enorm groot deel naar landbouw en dus naar een beperkt aantal staten (degene waar landbouw belangrijk is). Dit is dus benadelend voor de andere staten.
- **Rotterdam-Antwerpen effect** (goederen die in Nederland of Antwerpen aankomen blijven niet in Europa) veel douaneheffingen die toegerekend worden in Rotterdam en Antwerpen maar die goederen die daar toekomen hebben bestemmingen over heel Europa => deze heffingen worden gezien als de bijdrage van het land waar de haven ligt= niet eerlijk ?
- **Structuur van de BNP-bestedingen (VK rebate):** volgens dit principe moeten de sterkste schouders dus de grootste lasten dragen. Zij gaan dus veel meer moeten betalen voor het budget dan ze er uit halen. Uitz: Margaret Thatcher eiste korting op bijdrage EU budget.
- **Welvaartspeil:** bij arme landen is hun bijdrage kleiner dan hun ontvangst. Hoe armer een land, hoe groter de netto-bijdrage in hun budget doorweegt.

13. Plaats de financiële instrumenten van het EU-budget, de EIB en het ESM in één kader en bespreek de samenhang en de verschillenpunten tussen deze instrumenten.

EU-budget	EIB (Europese Investeringsbank)	ESM (Europees Stabilisatie Mechanisme)
Financiering gebeurt door overdracht lidstaten, dus <u>geen echte eigen middelen</u> , maar willen dat wel via Europese belasting -traditionele eigen middelen (douanerechten, landbouw-en suikerheffingen) -BTW-gebaseerd -BNP-gebaseerd	Financiert zichzelf op kapitaalmarkten ifv projecten	Het geld in dit mechanisme komt van bijdragen van de lidstaten. Permanent fin programma voor redding EU in moeilijkheden
	Oorspronkelijke doelstelling EU	
Klein budget: 160 miljard	groot budget ondanks dat er nog steeds te weinig investeringen zijn. (investeringsplan Juncker)	Groot budget: 700 miljard €

landbouw en structuurfondsen (groei en werkgelegenheid) administratie ...	financiering ontwikkeling EU en aanvullende financiering van projecten 1.milieu en klimaat 2.infrastructuur 3.financiering kleine bedrijven(KMO) 4.innovatie en vaardigheden	4 soorten ondersteuning: - directe leningen -leningen aan OH voor herkapitalisering van de banken - opkopen OH-obligaties op primaire en secundaire markten - kredietlijnen: LS kunnen hier terecht voor financiële hulp als voorzorgsmaatregel
UK-rebate Juste retour	Multiplicatoreffect/ kredietwaardig	
Europees financieel instrument	Europees financieel instrument	Europees financieel instrument
Kan niet onder nul gaan	Kan onder nul gaan	

14. Waarom lanceerde Juncker (voorzitter Europese Commissie) zijn investeringsplan en wat zijn de belangrijkste elementen ervan?

2015-2017: Opgesteld door Europa onder leiding van president Juncker om een extra investering te doen van **€315 miljard om zo 1,3 miljoen** nieuwe jobs te kunnen voorzien. Dit speelt een centrale rol voor de Europese Investeringsbank. Ze doen dit via het **European Fund for Strategic Investment (EFSI)**.

- €16 miljard komt uit het EU-budget
- €5 miljard komt van de Europese Investeringsbank
- investeringen in plan werken via **hefboomeffect**: x15 (om zo aan 315 miljard te komen)
- De rest zal waarschijnlijk uit andere publieke en private bijdragen komen

<http://www.europarl.tv.europa.eu/nl/player.aspx?pid=c466a070-502c-448a-8f5b-a4d000e76007>

Extra: Bespreek

a. ESM

Het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) is een permanent financieel noodfonds dat leningen verstrekt aan lidstaten van de Europese Unie (EU) die in financiële problemen verkeren. Het uiteindelijke doel van deze leningen is het bewaken van de economische en financiële stabiliteit van de EU om zo de waarde van de euro te waarborgen.

Hoofdstuk 4

1. Leg het verschil uit tussen een **vrijhandelsovereenkomst** en een **douaneunie** in de context van het debat tussen federalisten en confederalisten binnen de EU.

Bij een **vrijhandelsovereenkomst** is er geen enkele barrière voor de in- en uitvoer van goederen tussen de landen die het akkoord gesloten hebben. Er moeten geen invoerrechten noch andere supplementaire taxes betaald worden om de goederen van het ene land naar het andere land over te brengen. **Confederalisten** zijn eerder voor een vrijhandelsakkoord, aangezien zij hun soevereiniteit niet compleet willen afstaan, zoals men een vrijhandelsovereenkomst zelf kan bepalen.

- Tov andere landen eigen buitentarief, geen soeverein die één tarief beslist ?

Bij een **douane-unie** is vrij verkeer van goederen mogelijk zonder extra kosten, zolang deze handel gebeurt tussen landen die zich binnen deze unie bevinden. Indien het ene land zich buiten deze unie bevindt, moet zij wel een toeslag op de goederen betalen. **Federalisten** zijn eerder voor een **douane-unie**, omdat zij liever een staat zien als een eenheid met één centraal orgaan, zijnde Europa die hier de douanekosten opgelegd voor de hele Europese Unie.

2. Definieer de **eenheidsmarkt**.

Douane unie:

- Vrij verkeer van goederen en diensten + geen onderlinge tarieven + een gemeenschappelijk buitentarief
- + Vrij verkeer van productiefactoren, zodat de markt zijn maximale werking bereikt (arbeid en kapitaal)
- + Geen non-tarifaire belemmeringen

3. Bespreek de **Europese economische unie** in de context van de tijdlijn van de EU integratie.

(De doelstelling van een Europese economische unie is er gekomen na de crisis. Men wil hier de harmonisatie van het macro-economisch beleid bereiken.)

Eerst is er de vrijhandelszone, dan de douane-unie, de gemeenschappelijke markt en de economische unie. (De economische unie is volgens sommigen de laatste stap in de economische integratie. Dit houdt in als er na de gemeenschappelijke markt nog sprake is van geharmoniseerde economische politiek.)

4. Definieer **handelscreatie** en **handelsafwijking** en leg de verschillen uit.

Handelscreatie: positief welvaartseffect. Treedt op wanneer een land van de douane-unie, voordat ze de unie toetrad, voor een bepaald goed zeer hoge douanetarieven betaalde. En als gevolg van het verdwijnen van de tarieven dus het goed invoert tegen een lagere prijs dan voordien.

Handelsafwijking: negatief welvaartseffect. Door het sluiten van een douane-unie met een bepaald land, kan men wel relatief goedkoop invoeren uit dit land door het wegvallen van de tarieven, maar het is nog altijd duurder dan uit bv. een niet Europees land omdat de tarieven daar niet zijn weggevallen.

Definitie:

Handelscreatie is de vervanging van dure binnenlandse productie door invoer uit een partnerland.

Handelsafwijking is de vervanging van goedkope invoer van uit de buitenwereld door duurdere invoer van een partnerland.

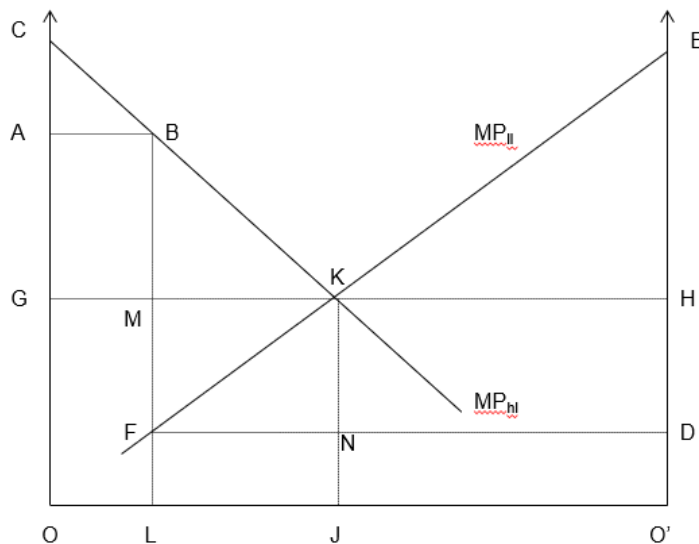
Bij handelscreatie wordt er na de douane-unie gekozen voor het land dat beter met zijn schaarse middelen kan omgaan.

5. Is de liberalisering van de kapitaalmarkt (factoren?) een goede zaak voor kapitaaleigenaars? Toon grafisch aan en licht kort toe.

- In hoge loonlanden / landen met hoge kapitaalopbrengsten, zullen de kapitaal opbrengsten verder stijgen, dankzij de migratie van arbeid van lage loonlanden naar de hoge loonlanden.

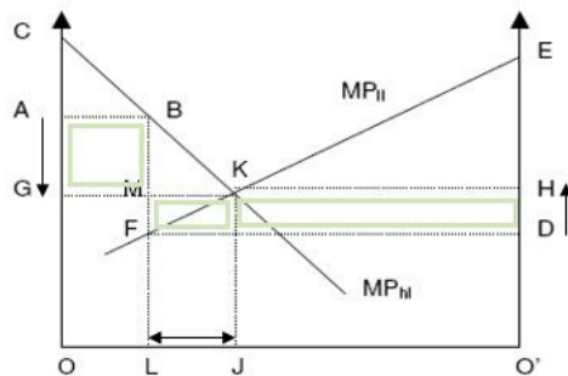
Gevolg van deze migratie: Lonen in HL-landen dalen, aantal werkenden neemt toe, dus de productie stijgt, en daardoor doen kapitaaleigenaars een goede zaak bij liberalisering markt.

- Omgekeerd, bij de lage loonlanden vertrekt de arbeid (emigratie), wat zal leiden tot een lagere productie, en lagere kapitaalopbrengsten voor de eigenaars.

=> dit is een antwoord op liberalisering van de arbeidsmarkt, niet de kapitaalmarkt.

Juist antwoord:

- in het land met hoge kapitaalvergoeding verliest het aanwezige kapitaal OL door de lagere vergoeding ($OA \rightarrow OG$) ABGM
- in het land met lage kapitaalvergoeding wint het kapitaal dat in het land blijft OJ dankzij de hogere vergoeding ($OD \rightarrow OH$) KNHD
- in principe kan de volledige vergoeding MKLJ die het migrerende kapitaal LJ verdient terugkeren naar het lagevergoedingsland, het migrerend kapitaal wint MKFN

Conclusie: kapitaaleigenaars in het land met hoge kapitaalvergoeding verliezen, kapitaaleigenaars in het land met lage kapitaalvergoeding winnen bij de liberalisering van de kapitaalmarkt

Beide landen zijn toch beter af met een eenheidsmarkt/liberalisering kapitaalmarkt?

Kapitaal is omgekeerd effect dan van arbeid !

6. Geef enkele voorbeelden van **niet-tarifaire barrières** in de EU.

Non- tarifaire barrières: Hinder op het handelsverkeer maar niet dankzij belastingen

Bv: Quota, technische belemmeringen, administratieve vereisten, kwaliteitsvereisten

- Een kwantitatieve belemmering; beperkt het aanbod en de prijs stijgt. (= hetzelfde als quota)

- veiligheidsvoorwaarden

Vb Europa importeert geen vlees uit de verenigde staten aangezien het niet voldoet aan onze standaarden voor hormonengebruik op vee en bijgevolg het vlees met te hoge hormonen gehalten er niet inkomt!

7. Waarom creëert de regel dat in het VK het stuurwiel rechts in de auto moet zitten geen rente? Stel dat het VK de plaats van het stuur naar links verandert, wat zou het **welvaartseffect** zijn?

Dit is een **niet-tarifaire technische belemmering**: creëren meestal geen rente.

Voor buitenlandse producenten is het maken van een auto met het stuur aan de rechterkant een product dat wel aan een hogere prijs verkocht kan worden maar hij maakt hierbij wel extra kosten.

Als deze belemmering wordt afgeschaft, dan leidt dit tot een handelsafwijking. Het leidt tot

goedkopere aankopen waardoor de **welvaart zal stijgen**.

8. Welke zijn de **effecten van de liberalisering van kapitaalmarkten**: waar staat dit?

Heeft iemand een duidelijk antwoord op deze vraag?

- o Kapitaalarme lidstaten worden de bestemming van directe investeringen waardoor hun rentes zullen dalen.
- o Kapitaalbewegingen zullen leiden tot een inkomensherverdeling ten nadele van arbeiders in de kapitaalarme lidstaten.[5] (Is inkomensherverdeling niet juist gunstiger voor arbeiders in kapitaalarme lidstaten? Als je kijkt naar de grafiek die ook in oef 5 wordt gebruikt?) **neen → lonen dalen in kapitaalrijke landen wat beter is voor het kapitaal maar hier verliezen ze wel wat arbeid (meer werkloosheid), voor de kapitaal arme landen het omgekeerde..?**
- o Kapitaalbewegingen zullen leiden tot een inkomensherverdeling ten nadele van kapitaalbezitters in de kapitaalrijke lidstaten. Uitleg??? Zie grafiek : in hogeloonlanden : aandeel kapitaal laag (als arbeid laag is) en als er dan nieuwe arbeiders komen wordt het aandeel in kapitaal groter. Bij lageloonlanden => hoog aandeel kapitaal , arbeiders vertrekken , aandeel in kapitaal wordt lager.

=> juist, zie grafiek 2 bij oef. 5 Het is bij dit model belangrijk een onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende actoren:

-kapitaaleigenaars	high	wage
-kapitaaleigeneers	low	wage
- arbeiders	in	high wage
-arbeiders	in	low wage
- migrerende arbeiders (is nog eens een aparte groep) (van low naar high)		

Dit slaat op niks, kapitaalrijke landen zijn nog altijd Duitsland enzo (vaak loon landen). In de grafiek is het marginale productiviteit!!! High wage kapitaal wordt rijker low wage wordt armer: want de low wage werkgevers betalen nu een hoger loon voor minder arbeid en de high wage werkgevers betalen nu een lager loon voor meer arbeid!

- o Kapitaalarme lidstaten worden de bestemming van directe investeringen waardoor hun productie zal toenemen.

Kapitaalbewegingen zullen leiden tot een inkomensherverdeling ten voordele van kapitaalbezitters in de kapitaalrijke lidstaten.--> antwoord 3 is dus normaal fout

Waar staat dit?

migration leads to equalisation of factor prices p 67

9. Stel dat het VK tot een Brexit besluit en zijn grenzen sluit voor Poolse werknemers. Welke impact zou dit hebben op de inkomensverdeling tussen arbeid en kapitaal in het VK?

VK: land met hoge lonen

Polen: land met lage lonen

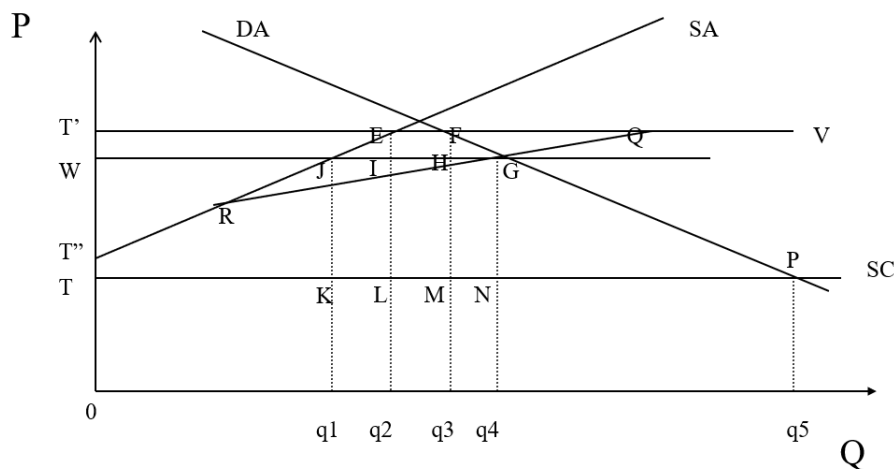
Brexit (VK stapt uit Europese Unie) zal ervoor zorgen dat er GEEN liberalisering meer is van het factorverkeer. Arbeid zal dus dalen in VK en Lonen zullen weer stijgen. In Polen zal de arbeid terug stijgen en de lonen dalen.

Lonen voor de VK zal weer stijgen en het kapitaal zal dalen in het nadeel van de werkgevers. (omgekeerd als gezien in de les)

10. Voor een klein land dat geen invloed kan uitoefenen op de internationale prijzen is het instellen van een douane-unie altijd een goede zaak voor de welvaart. Toon grafisch aan en bespreek.

Kleine landen die afzonderlijk geen invloed hebben op de wereldmarkt, krijgen wel invloed wanneer zij zich verenigen in een douane-unie. Hoe groter het aantal landen, hoe groter de onderhandelingspositie.

Kleine landen zijn ook afhankelijk van andere landen doordat ze niet alles zelf kunnen produceren. Ze zijn dus verplicht om goederen in te voeren. Als ze zich bij een douane-unie aansluiten kunnen ze douanetarieven vermijden en goedkoper invoeren.

11. Leg de lange termijn indirecte effecten van de vorming van een eenheidsmarkt uit.

Door de vorming van de eenheidsmarkt ontstaat er meer concurrentie. Het marktaandeel zal dus dalen (verwateren). Het is 1 grote markt ipv allemaal aparte nationale markten. Er zijn meer fusies en overnames, waardoor de bedrijven groter worden. Er worden veel schaalvoordelen genoten, wat zorgt voor dalende prijzen en dus ook een dalende kostprijs.

12. Vergelijk het effect van een **kwantitatieve invoerbeperving** (door overheid hoeveelheid gereguleerd) met dat van een **equivalent invoertarief**. (quota)

Invoerbeperving: hoeveelheid daalt waardoor prijs zal stijgen
Invoertarief: prijs stijgt dus hoeveelheid daalt (prijsverandering heeft toch enkel direct invloed op de vraag??)

→ hebben dan toch effect op prijs en hoeveelheid? Zie p. 69 handboek (the same price-increasing effect is typically seen)

- A. ze hebben een identiek effect op de prijs **reden??**
- B. ze hebben een identiek effect op de hoeveelheid
- C. **ze hebben een identiek effect op de prijs én de hoeveelheid**
- D. ze hebben een identiek effect op de hoeveelheid, maar niet op de prijs

13. Welke stelling(en) zijn correct

- A. Een gemeenschappelijke markt is een handelsblok waarbij de leden alle onderlinge handelsbelemmeringen opheffen, maar hun zelfstandigheid behouden wat betreft het uitstippelen van het handelsbeleid naar derden. **(NTB's)**
- B. **Douane-unies zijn vrijhandelszones waarbij de leden een eengemaakt extern tarief hanteren.**
- C. In een politieke unie worden de deelnemers een eengemaakte natie.
- D. Geen van bovenstaande stellingen is correct.

14. Definieer het '**transposition deficit**' in de context van het **Internal Market Scoreboard**.

= **omzettingsdeficit**: dit mag **max 1,5% zijn**. De omzetting van de EU-wetgeving naar nationale wetgeving moet zo hoog mogelijk zijn, maar dit is dus de maximale achterstand die ze mogen hebben. **Nu ongeveer 0,7%**. Dus 99,3% van de wetten moeten binnen de 2 jaar omgezet zijn in het nationaal recht Om de 6 maanden komt er een nieuw scorebord en wordt het dus opnieuw geëvalueerd.

15. Definieer de '**incompleteness rate**' in de context van het **Internal Market Scoreboard**.

= **onvolledigheidsgraad**: het percentage van de regels die minstens 1 lidstaat niet heeft omgezet in verhouding tot het totale aantal om te zetten regels.

16. Bespreek de rol van het **arrest Cassis de Dijon** in het proces van de marktintegratie.

De Duitse wet verbood de invoer van geestrijke dranken <32% voor de gezondheid van de bevolking. nochtans is er niets mis met dit product in het land waar dit geproduceerd werd. **Dit gaat dus in tegen het verdrag van Rome, want is kwantitatieve beperking**. Hierdoor heeft men het principe van '**wederzijdse erkenning**' naar voor gebracht: als het in het ene land waar het geproduceerd wordt rechtmatig is, is het ook rechtmatig om in te voeren in een bepaalde lidstaat.

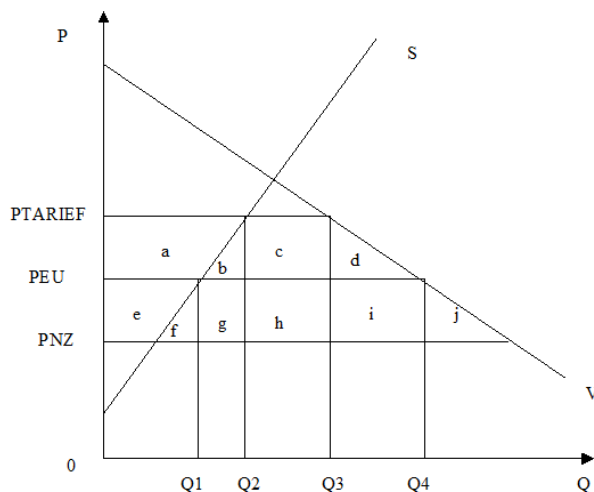
17. Bespreek kort de stand van zaken rond de **vier vrijheden**.

1. **Vrij verkeer van goederen** (douane unie): Er is nog werk aan de winkel voor de normeringsinstellingen (labels, conformiteit, ...) en er is nood aan een Europees patentsysteem: EU-eenheidsoctrooi
2. **Vrij verkeer van diensten**: zeer belangrijk (**70% BBP binnen de LS, 5% EU BBP**). Door de dienstenrichtlijn zijn er 2 vrijheden: de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverlening. Meer dan 70% van het BBP gaat over heterogene diensten die niet makkelijk te liberaliseren zijn. Dienstenrichtlijnen hebben tot nu toe niet echt gewerkt.
3. **Vrij verkeer van kapitaal**: grensoverschrijdende investeringen binnen Europa stimuleren (kapitaalunie), industriële herstructurering: grotere en efficiëntere bedrijven. Probleem! Er is interferentie in het industrieel beleid van landen
4. **Vrij verkeer van arbeid** (niet te verwarren met vrij verkeer van personen: zie Schengen akkoord): dit is de minst gebruikte vrijheid. Er is ook nog een probleem met de erkenning van de beroepskwalificaties. Er is wel **EURES**: het Europees portaal voor beroepsmobiliteit

eurozone een in ieder opzicht robuuste constructie te maken.” http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5874_nl.htm

21. In de onderstaande grafiek slaat V op de vraagcurve en S op de aanbodcurve voor lamsvlees in het Verenigd Koninkrijk. Dit land heeft, voor het toetreedt tot de EU, een tarief op alle invoer van lamsvlees en bevoorraadt zich bij Nieuw-Zeeland tegen een prijs, inclusief tarief, van PTARIEF. Na de toetreding bevoorraadt het VK zich bij de EU-partners tegen een prijs PEU. PNZ is de prijs van Nieuw-Zeeland zonder tarief. Geef met de in de grafiek gebruikte afkortingen aan

- q Hoe groot de handelscreatie is: $Q1 - Q2$ en $Q3 - Q4$
- q Hoe groot de handelsafwijking is: $Q2 - Q3$
- q Welk welvaartseconomisch effect de handelscreatie heeft: b & d
- q Welk welvaartseconomisch effect de handelsafwijking heeft: h

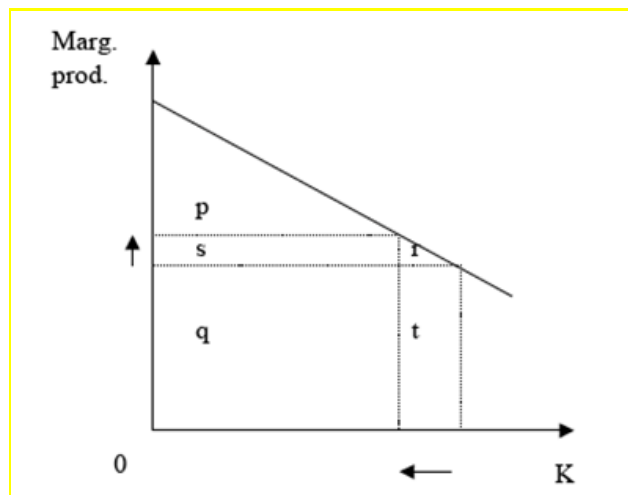
22. De EU werd respectievelijk een douane-unie, eenheidsmarkt en monetaire unie in 1968, 1992, 1999 → 1999

23. Een bedrijf uit lidstaat X van de EU moet, omwille van een verschil in regels tussen lidstaten, om te kunnen invoeren in lidstaat Y een andere verpakking voor zijn product gebruiken dan in eigen land. Dit is een voorbeeld van

- ☐ Een rentecreërende handelsbelemmering
- ☒ Een niet-rentecreërende belemmering

24. Als gevolg van het opheffen van de **beperkingen op arbeidsmobiliteit** is, in de lidstaat waarvoor onderstaande figuur geldt, ten belope van de horizontale pijl **arbeid buiten gestroomd**. Waarvoor staan de volgende oppervlakten:

- r: minder welvaart (nationaal product daalt met opp. r)
- p+s+q: binnenlands (= nationaal) product na verandering (na immigratie)
- p+s+q+r+t: **nationaal product voor verandering**

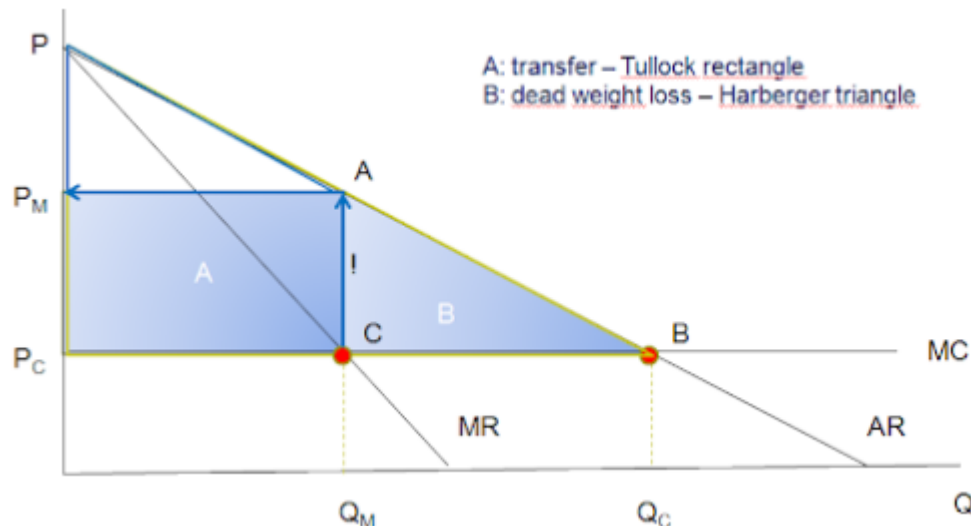

25. Een tarief leidt tot een daling van de prijs aan de grens omdat

- A. het tarief volledig wordt afgewenteld op de binnenlandse consumenten
- B. de efficiëntie van binnenlandse producenten wordt gestimuleerd
- C. binnenlandse consumenten tot meer consumptie worden aangezet
- D. Het invoervolume wordt verminderd en dit de buitenlandse aanbieders naar beneden dwingt op hun aanbodcurve?????????

Voorbeeldvragen Hoofdstuk 5

1. Toon grafisch aan hoe het mededingingsbeleid de welvaart kan verhogen.

Bij **volkomen concurrentie** is er geen prijszettingmacht waardoor de productie veel hoger ligt (Q_C ipv Q_M). De markt is efficiënt en garandeert een optimale verdeling van de middelen waardoor maximale welvaart wordt bereikt. Goederen en diensten worden verkocht aan prijs gelijk aan MK.

Er is een welvaartstoename van B!

2. Naast het beschermen van de concurrentie heeft het **EU mededingingsbeleid** een **unieke doelstelling**.

a. Wat is dit unieke doel?

Het creëren en vrijwaren van een eenheidsmarkt.

b. Welke implicaties heeft dit voor de machtsverhoudingen tussen de EU en de lidstaten in het mededingingsbeleid?

Het EU-recht is de hoogste graad. Het grote nadeel dat integratie met zich meebrengt is verhoogde concurrentie. De overheid wil deze concurrentie in zijn lidstaat tegengaan en zal dus hulp bieden (overheidssteun) door bedrijven samen te voegen (collusies en monopolies.. Dit zal dan weer zorgen voor een welvaartsverlies en zal integratie gaan belemmeren.)

EU-regels tussen lidstaten, maar binnenlandse handel wel nog onder toezicht van nationale overheden. → Concurrentiebeleid = voorkomen en sanctioneren van overeenkomsten die het vrijwaren van de eenheidsmarkt tegengaan/belemmeren. Commissie ziet hierop toe door:

- eliminatie van ok die concurrentie beperken
- verbod van misbruik van machtspositie
- controle op concentraties
- liberalisering sectoren waar monopolie aanwezig is
- controle op staatssteun

Waarom? Overheden zijn meer geneigd om fusies en kartels door de vingers te zien indien

3. Wat is de “**meer economische aanpak**” in het EU mededingingsbeleid?

a. Licht toe. Meer kijken naar het effect op de markt. Het belang van de consument/welvaart

b. Illustreer aan de hand van de vervanging van de VAT is charged at the rate of VAT applicable where the buyer is established. n het hervormde EU mergerbeleid. Is dit gezien??? Neen

Je moet geen dominante positie meer bezitten om niet toegelaten te worden.

Volgens de **dominantietest** mogen bedrijven niet worden samengevoegd als het fusiebedrijf hierdoor meer dan 50% van het marktaandeel bezit; volgens de **SIEC test** is dit geen probleem zolang de fusie geen prijsstijging tot gevolg heeft / kan hebben.

4. Geef een voorbeeld van een subsidie die als legale overheidssteun beschouwd kan worden en een subsidie die als staatssteun beschouwd kan worden. Licht toe.

vb Legale overheidssteun opleidingssteun, niet iedereen heeft hier recht op

vb staatssteun : subsidie geven aan een bedrijf om niet-economische redenen

Vb staatssteun : subsidies om het herstructureren van een afnemende industrie (bv auto industrie) → kan volgorde van 'exit' bepalen en dus een voordeel bieden.

(Wat is verschil tussen staatssteun en overheidssteun?)

Legale overheidssteun = Compensatie → Altmarkcriteria toepassen??)

5. Via het staatssteunbeleid interfereert de Commissie met de fiscale autonomie van de lidstaten. Licht toe. (tip: actua!)

The LuxLeaks scandal → door de **staatsteun (belastingverlaging)** konden veel lidstaten hiervan genieten van zelf een belasting tot minder dan 1% → hierdoor had de lidstaat wel minder inkomsten en ging er minder naar belangrijke zaken zoals onderwijs, healthcare...

<http://deredactie.be/cm/rtnieuws/politiek/1.2543681> IS DIT NOG UP TO DATE???

6. DAEB krijgen een speciale behandeling binnen het EU mededingingsbeleid. Licht toe.

DAEB= diensten van algemeen economisch belang (=SGEI)

Deze diensten worden door de overheid aangeboden omdat ze van belang zijn voor de inwoners en deze diensten zouden niet mogen aangeboden worden zonder publieke interventie.

Speciale behandel → ze zijn niet onderworpen aan de mededingingsregels opgelegd door de EU ze beschikken over speciale regels. Staatssteun voor DAEB wordt toegelaten indien de steun voldoet aan de Altmark-voorwaarden.

Dit zijn private/publieke ondernemingen die door de lidstaat als 'voor algemeen economisch belang' zijn aangeduid en hierdoor speciale rechten verkrijgen. **De LS moeten enkel de regels van de verdragen handhaven**. Hierbij zijn er enkele voorwaarden:

- Duidelijk gedefinieerde opdracht van algemeen belang
- parameters voor de berekening moeten op voorhand worden vastgelegd.
- Compensatie kan niet hoger zijn dan nodig om alles te dekken
- de begunstigde wordt verkozen na een procedure van openbare aanbestedingen of de kost overschrijdt niet de kost die een goed bestuurd onderneming kan maken om de dienst uit te voeren.

Deze steun mag dus wel als ze aan de voorwaarden voldoen.

7. De liberalisering van de netwerkindustrieën is een van de meest ambitieuze en meest zichtbare verwezenlijkingen van de Commissie.

a. Wat is de wettelijke basis voor dit beleid?

art 106 TFEU, lid 3

b. Hoe gaat het in zijn werk?

Ze hebben er **downstream** voor gezorgd dat het netwerkindustrie geen monopolie meer is. **Upstream** blijft ze dit wel. Dit heeft ervoor gezorgd dat wij nu kunnen kiezen

tussen verschillende distributeurs die ons elektriciteit leveren. Dit allemaal dankzij de Commissie.

Voorbeeldvragen hoofdstuk 6

1. Vergelijk de impact van **asymmetrische schokken** in een **OCA (Optimum Currency Area)** en een niet zo optimale muntunie. (3 ptn)

De verschillende impact van een asymmetrische schok binnen een OCA en een niet zo optimale muntunie heeft alles te maken met de **relatieve kost van het verlies van het wisselkoers- en interestinstrument**. In een OCA zal de asymmetrische schok makkelijker opgevangen worden omdat de aanwezige OCA-criteria fungeren als alternatieve aanpassingsmechanismen. Onevenwichten (werkloosheid, inflatie etc.) blijven langer hangen in een niet-optimale muntunie door het uitblijven van of een suboptimale aanpassing van de gemeenschappelijke nominale wisselkoers. Het laatste introduceert bovendien onevenwichten in niet-getroffen leden van de muntunie. Flexibele nominale lonen en prijzen zorgen voor een aanpassing van de reële wisselkoers tot de economie een nieuw evenwicht bereikt. **Factormobiliteit** leidt ertoe dat arbeid en kapitaal zich verplaatsen van het negatief naar het positief getroffen lid van de muntunie zodat een aanpassing van de aanbodcurve het evenwicht herstelt. **Productdiversificatie** heeft een gelijkaardige impact maar tussen sectoren binnen het getroffen land. De integratie van financiële markten en de aanwezigheid van een budgettaire unie vormen een extra institutionele vorm van verzekering indien de marktgebaseerde criteria niet volstaan om het evenwicht te herstellen.

2. Land X is een relatief gesloten economie. Beoordeel of het voor X gunstig is om toe te treden tot een muntunie. Licht toe. (3 ptn)

Nee het is niet zo gunstig voor X om toe te treden tot een muntunie, omdat zij veel meer zal afzien van asymmetrische schokken. Bij een daling van de vraag, zal het verlies van het wisselkoerselement (**devaluatie is niet meer mogelijk in een muntunie**) niet voldoende gecompenseerd worden door de toenemende concurrentie, omdat het land niet voldoende handel drijft met andere landen. **Het land moet open zijn om baten te hebben bij het toetreden van een OMZ**.

3. Neem aan dat een aantal lidstaten van de EU af te rekenen krijgen met de **dollekoeienziekte** en een aantal andere lidstaten niet.

a. Welke economische term wordt voor dit fenomeen gebruikt?

een asymmetrische schok (ene land wordt zwaarder getroffen dan ander)

b. Welk soort economisch onevenwicht kan hiervan het gevolg zijn?

een vraag- of aanbodoverschot

c. Op welke manieren kan dit onevenwicht worden weggewerkt?

arbeidsmobiliteit, productdiversificatie, openheid, solidariteit (transfers) **????**, budgettaire integratie, integratie financiële markten (kapitaalstromen)

4. Wat wordt bedoeld met '**interne devaluatie**'? **Daling van de waarde van de munt bij vaste wisselkoersen**.

Landen die tot de eurozone behoren zijn het instrument van de wisselkoers verloren om schokken op te vangen en de lopende rekeningen te beïnvloeden. Dit is toch mogelijk door een interne devaluatie of een aanpassing van de binnenlandse prijzen. Die worden voornamelijk door de loonkosten bepaald (ULC), waarvoor prijs- en arbeidsmarktflexibiliteit vereist is. Alternatieve oplossingen zijn factormobiliteit en integratie financiële markten

a. Wat is de bedoeling ervan?

een betere handelspositie krijgen, als men devalueert dan is een depreciatie van de munt. De binnenlandse munt wordt goedkoper. Hierdoor zal de **export stijgen** (wordt goedkoper) en de import dalen (wordt duurder)

b. Wat is de link met de monetaire unie?

Door toetreding tot de monetaire unie verliezen de lidstaten dit wisselkoers instrument en kunnen ze hun eigen economie dus niet op deze manier stimuleren.

5. Is de EU begroting een instrument van solidariteit? Bespreek. (3 ptn)

Ja en nee:

- A. Ja, omwille van de ontvangsten o.b.v. BTW
- B. **Ja, omwille van de ontvangsten uit de vierde bron**
- C. Ja, omwille van de uitgaven aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid
- D. **Nee, omwille van de beperkte omvang van de EU begroting**

?? iemand een duidelijk antw?

Nee dat is het niet de EU begroting moet namelijk in evenwicht blijven en de LS doen enkel aan transfers binnen hun eigen landsgrenzen. Men veronderstelt namelijk ook dat financiële markten deze transfers wel zullen opvangen en het risico spreiden maar door de crisis is al gebleken dat dit zeker niet altijd het geval is. Het zou wel goed kunnen zijn om een begroting integratie te hebben omdat dit het gevaar voor een ricardiaanse equivalentie inperkt en het risico op een moral hazard ook verminderd waardoor een reactie op asymmetrische beter zou zijn.

http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/thefunds/solidarity/index_nl.cfm

Ja: https://ec.europa.eu/belgium/news/180524_budget_nl_WAAROM??

Nee, deze solidariteit gaat over solidariteitskorps, heeft niets met begroting te maken.

6. Een toepassing van de OCA-criteria leert dat de EU eerder een OCA is maar: arbeidsmobiliteit en loonflexibiliteit is aan de lage kant. Ook de budgettaire solidariteit is relatief laag. De diversificatie en de openheid zijn daarentegen wel ok. **EU is dus nog lang geen optimale muntzone.**

7. De economieën van België, Duitsland, Frankrijk en Nederland zijn heel erg verstrengeld. Het VK richt zich vooral op de economische relaties met haar voormalige kolonies. Welke impact heeft dit op de wenselijkheid van het vormen van een muntunie tussen deze landen? (halve pagina) (2 ptn)

VK drijft veel handel met enkele van zijn oude kolonies, het stelsel van vaste WK'en zou hier gunstiger zijn. Muntunie is hier niet optimaal want het verlies van het wisselkoersinstrument en het intrestinstrument weegt niet op tegen de voordelen aangezien een gemeenschappelijk buitentarief niet gunstig is voor de handel met die externe landen en indien de nadruk ligt bij de kolonies, de integratie van financiële markten en de openheid met Europa niet groot is. **(moet veel handel drijven met landen waarmee je een muntunie wil starten)**

Be, Dui, Fre en NL doen best een muntunie aangezien ze een geïntegreerde economie hebben en veel handel drijven **(allemaal open economie)**. VK hoort hier niet echt bij dus zou niet voordelig zijn om bij de muntunie te gaan.

8. Sedert begin 2015 betalen ook de Litouwers met euro's. Licht toe op welke manier je de wenselijkheid van de toetreding tot de eurozone voor het land in kwestie zou analyseren. (3 ptn)

Het is wenselijk voor Litouwen om zich aan te sluiten bij de eurozone indien:

- de economie open is
- er een hoge mobiliteit van de productiefactoren is
- er een hoge productdiversiteit is
- er een hoge solidariteit tussen de lidstaten is
- een hoge flexibiliteit in prijzen en lonen &
- een begrotingsintegratie

9. Wat wordt bedoeld met endogeniteit van een optimale muntzone? Wat is de visie daarop van Paul Krugman?

De endogeniteit stelt nu dat je ook eerst mag toetreden tot de OMZ & daarna de criteria mag gaan volbrengen. Hier reageert Krugman : Door endogeniteit ga je landen als OMZ gunstig beschouwen terwijl ze dat nog niet volwaardig zijn. Krugman zegt dat die landen niet zomaar aan de criteria zullen voldoen. Die landen die nu deel uitmaken van een OMZ, gaan zich meer gaan specialiseren op hetgeen waar zij concurrentieel voordeel uithalen. Door deze specialisatie, is er dus minder productdiversificatie & kan een zogezegd gunstig OMZ land, evolueren naar een ongunstig OMZ land

10. Leg uit wat bedoeld wordt met productdiversificatie als criterium voor een optimale muntzone.

In een muntunie is het van belang dat de LS een sterke diversificatie van hun goederen hebben zodat sectorspecifieke schokken niet de kans krijgen om toe te slaan. Schok in de ene sector kan echter opgevangen worden door stabiliteit in de andere sector.

11. Welke rol kan arbeidsmobiliteit spelen binnen een muntzone?

Als er een asymmetrische schok is (vraag daalt) dan zal de werkloosheid stijgen. Als er arbeidsmobiliteit is dan zullen werklozen elders werk zoeken waardoor het effect van de schok wordt aangepakt.

De arbeidsbevolking zal heropgeleid worden en het loon zal verlaagd worden in de getroffen regio.

12. Schets de voordelen van een muntunie.

Voordelen van monetaire integratie zijn de vermindering van de **transactiekosten**, beperking van de **wisselkoersonzekerheid**, vergroting van de markttransparantie en vermindering van **informatiekosten** voor economische **agenten**, die de prijzen binnen het **muntuniegebied** direct met elkaar kunnen vergelijken. De internationale munt kan eventueel ook als **reservemunt** gebruikt worden wat ook inkomsten oplevert. Een munt unie zorgt ook voor meer macro-economische stabiliteit (inflatie/prijs)

- Eliminatie transactiekosten (geen extra kosten ad bank betalen + prijsvergelijking makkelijker)
- Onzekerheid WK daalt (--> handel en investeringen stijgen)
- Internationale munt (-> 'seignorage'-inkomsten)
- Macro-economische stabiliteit (geen competitieve devaluaties meer + stijging stabiliteit + ovh-garanties voor banken)

13. Leg het begrip unit labour cost uit en het verband met een asymmetrische schok.

Prijzen worden grotendeels door lonen gedetermineerd. De ULC geeft de flexibiliteit van de lonen en prijzen weer. Het wordt berekend door de nominale loonkost te delen door arbeidsproductiviteit. Als er een **vraagschok** is, is het belangrijk dat de nominale lonen en prijzen flexibel zijn om het evenwicht te herstellen. Bij een **aanbodschok** is het belangrijk dat de reële lonen flexibel zijn om voor een vlotte herverdeling van de arbeidsbronnen te komen.

Dit is de verhouding tussen de nominale lonen en de arbeidsproductiviteit. Bij een asymmetrische vraagschok zal ofwel de nominale WK dalen, de prijs ofwel beide. Dit heeft als gevolg dat de reële WK zal dalen. Kan iemand dit uitleggen??? Zie bijhorende grafiek

Voorbeeldvragen hoofdstuk 7

1. Welke rol speelden **competitiviteitsverschillen** binnen de eurozone in het ontstaan van de eurocrisis? Hoe tracht de EU dit probleem aan te pakken? (3 ptn)

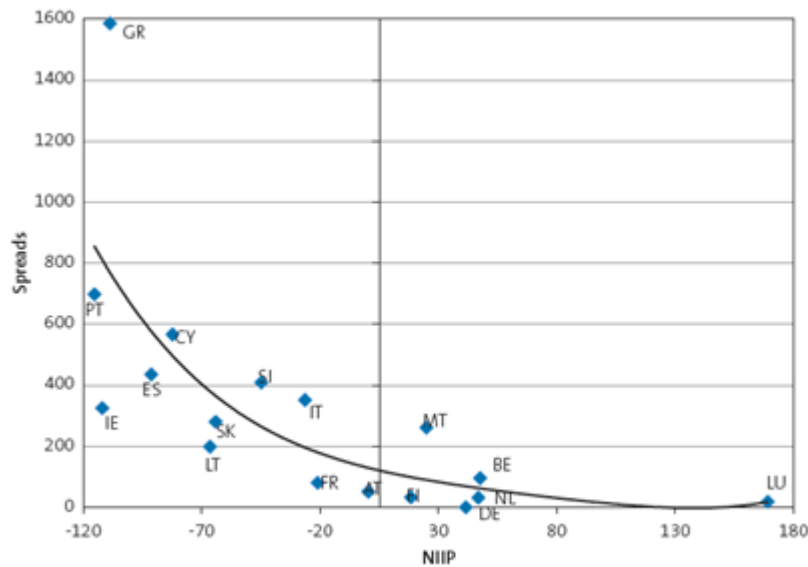
De **eurocrisis** is in essentie een '**deadly embrace**' tussen staten en banken waardoor uiteindelijk de ganse eurozone besmet raakte. Door de invoering van de euro daalde de intrestvoet in de zuidelijke landen tot onrealistisch lage niveaus. Dit leidde tot een stijging van de lonen die niet conform de arbeidsproductiviteit was. De **ULC steeg** (een belangrijk element in de competitiviteit van een land) in verhouding met noordelijke lidstaten. Dit resulteerde in een opeenstapeling van **tekorten op de lopende rekening** en uiteindelijk een explosie van de **staatsschuld** en navenant hoge risicopremies op overheidsobligaties van de PIGS.

De EU tracht dit probleem via verschillende wegen aan te pakken. Naast verstrenging van het reeds bestaande toezicht op de begroting en schuldbeheer, voerde de '**new economic governance**' de **MIP** (Macroeconomic Imbalance Procedure) in die buitensporige macro-economische evenwichten tijdig moet opsporen, voorkomen, bestrijden en bestraffen. Zo wordt in het preventieve luik aan de hand van een scoreboard voor elk land de groei van de ULC gemonitord. Verder moet Europa 2020 de lidstaten via de OCM (Open coördinatiemethode) aansporen de groei en het concurrentievermogen te stimuleren door te investeren in onderwijs en onderzoek en ontwikkeling.

Antw: Een stijging van de lonen die niet conform de arbeidsproductiviteit was, m.a.w. een stijging van de ULC, leidde in de PIGS-landen tot een competitiviteitsachterstand tov Duitsland en andere noordelijke lidstaten. Dit resulteerde in deze landen in verslechterende exportprestaties en in een opeenstapeling van tekorten op de lopende rekening. Daardoor verslechterde de NIIP in de PIGS-landen, wat leidde tot hoge risicopremies op hun overheidsobligaties en herfinancieringsproblemen voor de betrokken overheden.

De EU tracht dit probleem via verschillende wegen aan te pakken. Naast een verstrenging van het reeds bestaande toezicht op begroting en schuldafbouw, voerde de 'new economic governance' de MIP in. De MIP moet buitensporige macro-economische onevenwichten tijdig opsporen, voorkomen, bestrijden en bestraffen. Zo wordt in het preventieve luik adhv een scoreboard voor elk land de groei van de ULC gemonitord. Verder moet Europa 2020 de lidstaten aansporen om de groei en het concurrentievermogen te stimuleren door te investeren in onderwijs en O&O.

2. Bespreek onderstaande grafiek

Source: Eurostat, Datastream and own calculations

- **Landen met groot deficit maar positief NIIP (Net International Investment Position)**
 = **lage spread**
 - Landen met overschot maar negatief NIIP = **hoge spread**
- Besluit: **NIIP bepaalt vertrouwen beleggers want overheidsschuld kan gecompenseerd worden door privaat sparen.**
Hoe slechter de NIIP hoe hoger het verschil met de Duitse rente.

A net international investment position (NIIP) is a nation's stock of foreign assets minus its foreign liabilities. The Net International Investment Position (NIIP) can also be defined as the value of overseas assets owned by a nation minus the value of domestic assets owned by foreigners.

3. **Hebben de credit rating agencies hun rol goed gespeeld tijdens de eurocrisis? Leg uit.**
Nee, ze liepen achter op spread: ze verlagden rating pas nadat de spread is gestegen, waardoor ze de investeerders niet op tijd konden waarschuwen. Ze waren niet voorzichtig genoeg met toxische producten en de rating van overheidsobligaties. Hierdoor kwam de crisis super onverwacht.

4. **Vertrek vanuit de vergelijking $S-I+T-G=X-M$ om de eurocrisis te duiden.**

$X < M$ dan is de lopende rekening negatief: het land verbruikt meer dan ze produceert en moet dus lenen bij het buitenland. Verslechtering privé saldo en overheidssaldo uit zich in een verlies van de competitiviteit

S-I: huizenbubbel

T-G: toename overheidsschuld; besparingsmoeheid

5. **Bespreek kort de determinanten van de huizenbubbel in Spanje aan het begin van de eurocrisis.**

De rentevoeten waren super laag waardoor families en bedrijven gestimuleerd worden om te investeren. Dit uitte zich in de aankoop van huizen. Het is een **zelfvoedende bubbel**. Er worden meer huizen gekocht, hierdoor gaan de vastgoedprijzen stijgen, er is dus veel onderpand voor de

bank aanwezig, hierdoor kunnen ze veel leningen geven. Leningen die vaak gegeven werden aan mensen die het zich eigenlijk niet konden permitteren. Op het moment dat iemand de huizenprijzen anders zal verwachten, zullen vraag en prijzen opeens dalen. Banken verliezen hun waarborg. gezinnen kunnen leningen niet meer betalen → alles stort in.

6. Wat wordt bedoeld met de Hartzhervormingen en welke rol speelden ze in de eurocrisis?

Drastische beslissing inzake arbeidsmarkt waardoor de competitiviteit steeg.

vbn.: creatie van mini-jobs (werkloosheidsuitkeringen werden verlaagd), voordelen voor start-ups door een actief arbeidsmarktbeleid.

7. Leg aan de hand van een cijfervoorbeeld uit hoe de spread op de secundaire markt de financieringsrente op de primaire markt bepaalt.

Spanje zal problemen krijgen met het verkopen van obligaties op de primaire markt want de rente op de secundaire markt is groter dan de rente op de primaire markt. De rente van de primaire markt zal dan stijgen tot het niveau van de rente van de secundaire markt.

8. Leg uit wat bedoeld wordt met de paradox van De Grauwe.

De interest op overheidsschuld van landen die zich in dezelfde situatie bevinden evolueert niet per se in dezelfde richting.

vb: Spanje & VS => beide grote overheidsschuld maar VS kon door hun monetair beleid de interest op hun schuld doen zakken, Spanje kon dit niet omdat het niet zelf beslist over het monetair beleid maar dat van Europa moet volgen.

9. Leg uit wat wordt bedoeld met de 'deadly embrace' tussen banken en hun overheden.

Vicieuze cirkel tussen banken en overheden.

Via de interbankenmarkt, waar banken geld lenen bij elkaar, sleuren ze elkaar mee bij faillissement => domino-effect!

Banken hebben een groot bedrag aan overheidsschuld op hun balans.

- + gezinnen zouden spaargeld verliezen,
- + politiek moeilijk aanvaardbaar
- + Slecht voor economie: consumptie zou dalen door welvaartsverlies => minder groei

= de overheid kan een bank niet failliet laten gaan 'too big to fail'.

Redding v/e bank=> stijging van overheidsschuld

· Probleem van vooringenomenheid "**Home bias**": banken houden een disproportioneel groot deel van schuld van hun eigen overheden op de balans (ipv te spreiden)

De schuld van de EU overheden zit voor een groot deel bij hun banken. Als die schuld te hoog wordt beginnen de markten te twijfelen waardoor de koersen van die schuld zakken en waardoor de banken in problemen kunnen komen. De overheden zijn verplicht de banken te redden met nieuw overheidsschuld, waardoor deze nog toenemen.

10. Waarom hebben de Verenigde Staten minder last van de 'deadly embrace'?

In de eurozone beginnen markten de solvabiliteit van banken aan overheidsbudget te linken en omgekeerd, terwijl dit niet zo is in de VS. → minder correlatie

Bovendien spreiden Amerikaanse banken hun externe schulden meer.

Dit kan je zien aan de positieve correlatie tussen de CDS (= Credit Default Swap) spreads van bankschulden en de CDS spreads van overheidsschulden in de EU (in de VS zijn die negatief gecorreleerd). Niet echt negatief gecorreleerd, gewoon geen verband tussen de cds spreads van de bankschulden en de spread van de overheidsschuld → gewoon niet gecorreleerd

Voorbeeldvragen hoofdstuk 8

1. De **bevoegdheid voor het EU monetair beleid** is

- a. federale materie
- b. nationale materie
- c. gedeeltelijk federaal en nationaal**

2. Wat is het belangrijkste besluitvormingsorgaan van het eurosysteem en hoe is het samengesteld?

De Raad van bestuur. Bestaat uit 6 leden van het directiecomité en de gouverneurs van de nationale CB van de Eurozone: Jan Smets is de gouverneur van NBB

3. Wat is het **primaire mandaat van de ECB**? Waarom kunnen andere doelstellingen alleen secundair van aard zijn?

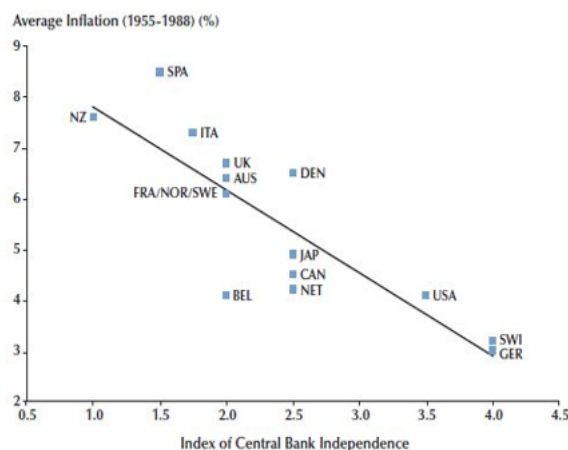
Handhaven van de prijsstabiliteit. Omdat de CB onafhankelijk moet zijn van de overheid. De overheid kijkt meestal op KT terwijl de CB moet kijken op LT. Het is van belang dat de credibiliteit/geloofwaardigheid goed is zodat de markten vertrouwen hebben vooraleer ze het LT prijsstabiliteitsbeleid kunnen invoeren

4. Welke voordelen heeft prijsstabiliteit?

-Op korte termijn is er een positief effect op inflatie en groei.???

- Prijsstabiliteit is op LT he
 - Op LT heeft inflatie geen verband met reële groei dus inflatie schommelingen hebben geen zin
 - Infkattie kan uit de hand lopen
- Politieke en sociale stabiliteit.
 - Ook economische stabiliteit
- Transparantie in relatieve prijsveranderingen.
- Premies voor inflatierisico's in rentevoeten zijn minder nodig

5. Bespreek onderstaande figuur

Correlatie tussen onafhankelijkheid en lage inflatie. **Hoe onafhankelijker → hoe lager de inflatie**

- Onafhankelijkheid verhoogt ook de credibiliteit ~ invloed op de verwachtingen

6. Beschrijf in grote lijnen hoe het **monetaire transmissiemechanisme** behoort te werken.

Monetaire transmissiemechanisme

De officiële renteveranderingen beïnvloeden direct de verwachtingen en indirect de geldmarktrente (interbancaire rente). De verwachtingen beïnvloeden de toekomstige rentes (LT rente) en de toekomstige inflatie (die op zijn beurt zorgt door de totstandkoming van de prijzen → toename prijzen bij angst voor hogere inflatie of afname prijzen bij angst voor lagere inflatie). De geldmarktrenten beïnvloeden de wisselkoersen en de beurskoersen (aandelenprijzen). Wisselkoersen beïnvloeden direct de inflatie en de investeringen op LT handelsbeslissingen. Veranderingen aggregatieve vraag leidt tot nauwere of lossere omstandigheden in arbeids- en intermediaire markt (à verandering in prijzen en lonen). Lage rente zorgt voor een boost in de aandeelbeurzen en maakt het interessanter om meer risico te nemen. Deze 2 effecten leiden in de banken tot verzachtende regels rond leningen à creëren van bubbels.

7. Bespreek kort het conventionele operationele kader van het EU monetair beleid.

Tot de crisis, was er een structureel liquiditeitsbehoefte. (biljetten in omloop+ reserves> liquiditeitsverschaffende deel). in dit geval deelt de ECB OMO's uit, openmarktoperaties om in de liquiditeit te voorzien. voor de ECB komt er een stijging van activa (omgekeerde balans). Deze OMO's moeten echter terugbetaald worden (in een week, een maand, of langer) van de nationale banken. voor de crisis gebruikte men KT operaties van 1 week. Met deze intresten, kon men de geldmarkt beïnvloeden. als de vraag en aanbod gelijk is voor deze operaties, zal de EONIA dicht bij de MRO (main refinancing operations) liggen. MRO en Deposit rates dienen om de surplus en tekorten op te vangen van de overgebleven reserves op de banken. surplus wordt gegeven aan deposito (voor 1 dag, rente is hoger dan marktrente), de tekort wordt bijgewerkt door MRO (een lening voor 1 dag, rente is lager dan de marktrente). Tussenin is de EONIA die tussen die twee ligt.

8. Beschrijf kort hoe de onafhankelijkheid van de ECB geregeld is.

- **autonoom personeelsbeleid**: de raad van bestuur zal beslissingen nemen op monetair niveau. de directie is aangesteld door de Europese raad, op voordracht van de raad van ministers na consultatie van het parlement en RVB. Zij zijn voor een periode van 8 jaar aangesteld en dit slechts éénmalig.
- **financieel autonoom**: de monetaire financiering van overheidstekorten zal worden opgelost door de ECB via rechtstreekse geldcreatie (rechtsreeks geldcreatie mag toch nooit?). Maar zij kunnen hier niet toe worden gedwongen. (is het niet omdat ze hun eigen budget krijgen en dit naar eigen wil mogen aanwenden?)
- **autonoom beleid**: institutionele (niet aannemen van beslissingen van gemeenschappelijke instituties of organen) en functionele onafhankelijkheid (instrumenten en bevoegdheden van ECB zijn gelijk wanneer autonoom)

9. In normale tijden bevindt de EONIA zich

- Op dezelfde hoogte als de rente voor de basisherfinancieringsrente**
- Op een lager niveau dan de rente voor de depositofaciliteit**
- Op een hoger niveau dan de rente voor de marginale beleningsfaciliteit**

10. Waarom moest de ECB haar toevlucht nemen tot non-conventionele maatregelen na het uitbreken van de eurocrisis?

Omdat door de eurocrisis de interbancaire markt volledig opgedroogd was. Banken lenen nog aan de ECB maar niet meer aan elkaar. Het transmissiemechanisme van het monetair beleid werkte niet meer zo goed. Er waren maatregelen nodig.

11. Vergelijk de doelstellingen en instrumenten van het conventionele en het non-conventionele monetair beleid.

<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2015/html/sp150514.nl.html>

HEBBEN WIJ DIT GEZIEN? nee

12. Leg uit waarom er tijdens de eurocrisis **liquiditeitsoverschotten ontstonden. Leg tevens uit op welke manier de ECB deze overschotten absorbeerde.**

de surplus kwam doordat de ECB de rol van de interbancaire markt overnam.

- Introductie van vaste termijndeposito's om de liquiditeiten te absorberen (vergoeding groter of gelijk aan de rente op de depositofaciliteit om het voor de banken aantrekkelijker te maken)

Overschotten

1. middel van vaste renteveilingen: banken konden alle liquiditeiten ontvangen aan MRO-rente
2. Uitbreiding lijst van activa die voor gebruik onderpand in aanmerking komen
3. Langlopende liquiditeitsverschaffing
4. Rechtsreeks aankopen van schuldbewijzen
5. Dringende liquiditeit bijstand door centrale banken
6. Veranderen van reserveratio banken

ze lieten langere OMO's toe, lieten meer panden toe etc. doordat ze méér dan het liquiditeitsbehoefte voorzagen, kwam er een liq. surplus. zie boek p 221, daar staat het uitgelegd.

Absorberen = LTRO terugbetalen (na 3 jaar)

Kan iemand zeggen wat er in het boek staat aub?

Since the introduction of the fixed-rate full allotment procedure, the consolidated euro area banking sector has thus recorded a liquidity surplus. A liquidity surplus exerts a downward pressure on the EONIA towards the rate on the deposit facility since the supply of central bank liquidity is larger than the demand for central bank liquidity. Many banks are then willing to accept a lower EONIA rate for overnight transactions than the MRO rate because, in the event that they fail to find a market counterparty, they will have to place the excess in the deposit facility at the end of the day and this bears a very low interest rate. Therefore the market overnight rate (EONIA) will in the event of a liquidity surplus fluctuate between the MRO rate and rate on the deposit facility. This is illustrated by figure 8.11, which shows that in periods with a large liquidity surplus (from mid-2009 to mid-2010 and from December 2011 onwards) the EONIA deviates strongly from the MRO rate. In fact, in times of large **surplus liquidity**, it is then the interest rate on the deposit facility which becomes the benchmark interest rate. This implementation then comes close to a one-sided corridor system, like in the United States, i.e. the interest rate on reserves has a comparable function as the interest rate on the deposit facility (Cordemans & Ide 2012, pp. 57–58).

13. Wat is het **SMP? Welk objectief had het? Leg het mechanisme uit.**

Securities market program is ontstaan als reactie op de crisis. dit systeem wilde een zekerheid opbouwen voor instituten dat er nauwelijks of geen zware faillissementen zouden komen. ze gingen hierbij opkopen van publieke en private effecten via de secundaire markt.

Doel: rentevoet op schulden omlaag krijgen door meer vraag, waardoor de prijs stijgt en de return daalt. **de ECB mag niet rechtstreeks leningen of schulden opkopen bij de overheid, want verbod op monetaire financiering.**

het smp werkt via 3 kanalen:

- **prijskanaal**: de schuldencrisis doet de rente op overheidsschulden stijgen op LT. de gezinnen en bedrijven worden hierdoor ook beïnvloed
- **liquiditeitskanaal**: overheidsobligaties worden gebruikt als onderpand voor interbancaire operaties. een dalende koers zorgt voor meer nood aan onderpand, om zo hun waarde op te krikken
- **balanskanaal**: de dalende koersen zullen leiden tot verliezen voor de banken, waardoor ze minder zullen lenen aan gezinnen en bedrijven

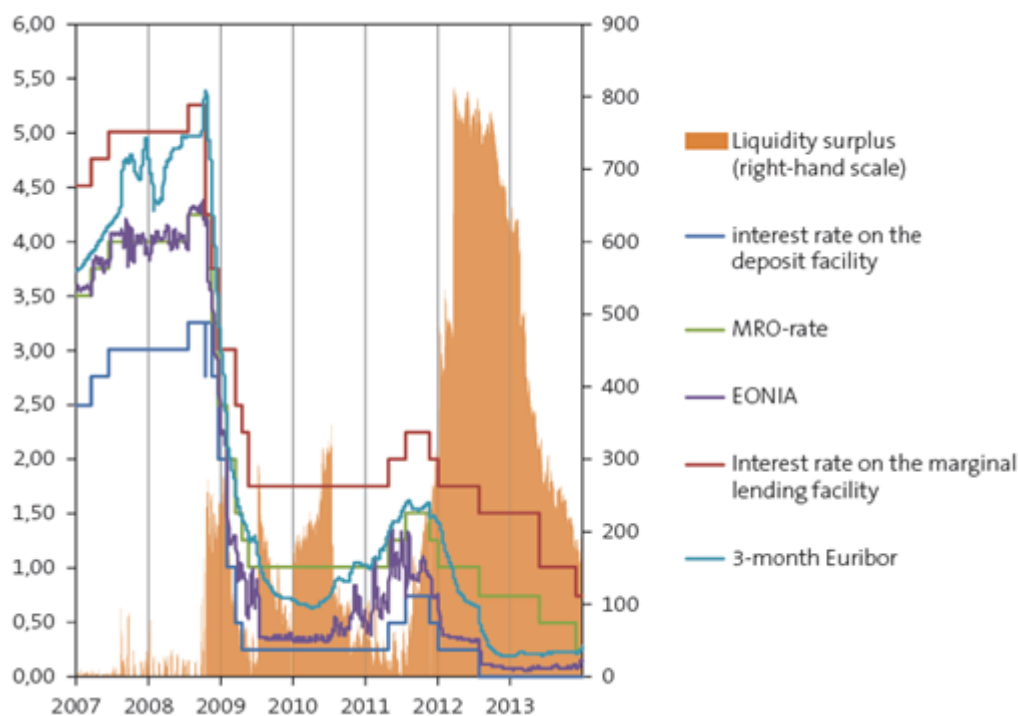
15. Wat wordt bedoeld met **quantitative easing QE**? Waarom wordt dit toegepast door de ECB?

Quantitative easing. **Centrale bank maakt geld en koopt er obligaties mee**. Hierdoor gaat de rente dalen, waardoor lenen aantrekkelijker wordt. Bedrijven en particulieren gaan meer lenen en consumeren waardoor er meer jobs gecreëerd worden. Dit zorgt voor een boost van de economie. (een onconventionele maatregel)

16. Wat wordt bedoeld met **helikoptergeld** en wat is de bedoeling?

Er worden grote sommen geld gecreëerd en direct onder de bevolking verdeeld om de economie te stimuleren. Dit is een onconventionele maatregel en de uitvinder hiervan is Friedman.

17. Bespreek onderstaande figuur

In tijden van crisis (2008-2013) is de MRO hoger dan de euribor wat een gevolg is van een gebrek aan **vertrouwen**. De hogere vraag naar ecb-geld uit zich in duidelijk hogere liquiditeitsvragen. In normale tijden is de euribor echter hoger dan de MRO, wat logischer is aangezien je je geld voor langere tijd uitleent. (boek p221-222)

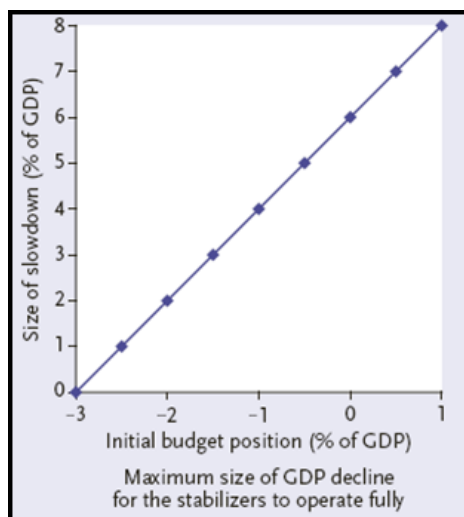
De **Euribor (Euro Interbank Offered Rate)** is het benchmarktarief op de geldmarkt waartegen interbancaire termijndeposito's met een vaste looptijd tot en met één jaar in eurobedragen binnen de Europese Economische en Monetaire Unie aangeboden worden door de ene primaire bank aan de andere primaire bank.

Voorbeeldvragen hoofdstuk 9

1. Leg kort uit wat er 'nieuw' is aan het nieuwe EU economische bestuur.

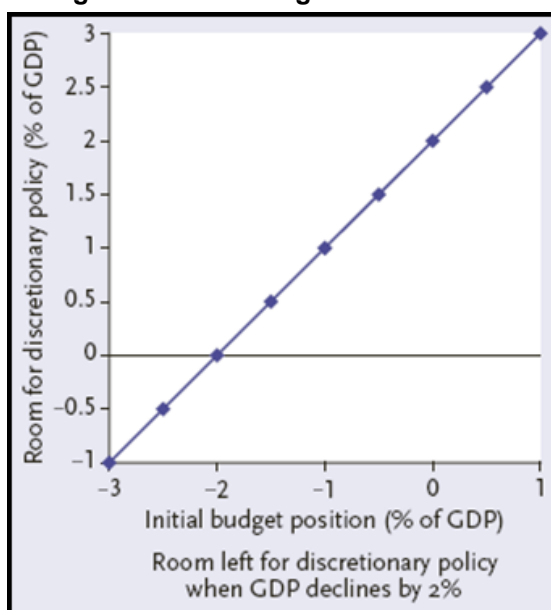
Bij de start van de monetaire unie zorgde het SGP (stabiliteit- en groeipact) voor de fiscale discipline en de vermijding van buitensporige tekorten.. Maar het SGP heeft niet gewerkt in de crisis en er was dus een verscherping van dit pact nodig (: six-pack, two-pack is alive , fiscal compact, europees semester, euro+pack)

2. Leg onderstaande figuur uit

Het overheidstekort mag maximum 3% van het bbp bedragen. Als dit groter is moet dit gecorrigeerd worden, als dit tekort kleiner wordt, of er zelf geen meer heeft, dan mag het land het rustiger doen en moet het minder inspanningen doen. (Indien het overheidstekort groter is dan 3% zullen de automatische stabilisatoren hun werk niet meer doen)

3. Leg onderstaande figuur uit

Als het overheidstekort 2% is , dan staat de ruimte voor discretionair beleid op 0. Dit wil zeggen dat de overheid niet meer zijn eigen vrijheid heeft om zelfstandig te oordelen en te handelen. Als het dus

meer is dan 2% verliest de overheid de vrijheid om vrij te handelen en worden ze bijgestaan door hogerop.

4. Leg uit hoe het gebruik van het criterium van structurele begrotingsevenwicht de lidstaten meer mogelijkheden biedt om landspecifieke schokken op te vangen dan het criterium van het nominale begrotingsevenwicht.

het structureel saldo bevat ook de rente op de overheidsschuld en kan daarom conjunctuurgolven wegvilteren. De overheid kan daar op beleidsniveau niets aan veranderen.

5. Leg uit wat automatische stabilisatoren zijn.

Via de overheidsbemoeienissen worden vanzelf de ergste schommelingen in de conjunctuurgolven afgevlakt. Dit wel zonder discretionaire tussenkomst. Belastingopbrengsten stijgen bij hoogconjunctuur en dalen bij recessie in tegenstelling tot de sociale uitgaven die stijgen tijdens recessie en dalen tijdens hoogconjunctuur.

6. Bespreek kort hoe het structureel begrotingssaldo wordt berekend.

Het structurele begrotingsevenwicht is het verschil tussen de effectieve en de potentiële bbp in %(output gap) vermenigvuldigd met sensibiliteitsmaatstaf. Nu doe je je output gap – dit bekomen procent en zo bekom je je structurele begrotingsevenwicht.

7. Hoe werkt het preventieve luik van het SGP?

- zorgen voor een strengere toepassing van de convergentie van de criteria van Maastricht. (3% overheidstekort en 60% overheidsschuld)
- stabiliteitsprogramma: jaarlijks rapport over MLT die toont aan commissie hoe een LS het structureel evenwicht wil bereiken.

8. Wat is het verband tussen de indicatoren in de macroeconomic imbalance procedure en de oorzaken van de eurocrisis?

De macroeconomic imbalance procedure geeft de tekorten van de overheid weer. Veel landen hadden tekorten maar ze werden niet bestraft en dus ook niet aangepakt. De tekorten zijn onder andere te danken aan de besparingsmoeheid van veel landen waardoor het overheidssaldo verslechterde en zo bijdroeg tot het ontstaan de crisis.

9. Wat is omgekeerde QMV en waarom werd het ingevoerd in het SGP?

bij de verscherping van het SGP waren al sanctieprocedures voor een buitensporig tekort mogelijk in de preventieve arm. Er moest hierover gestemd worden in de ECOFIN-raad via reversed QMV (er moet een meerderheid zijn van de mensen die tegen zijn) . De goedkeuring moet hier niet gebeuren met QMV. Er wordt AFGEKEURD bij een meerderheid. Waarom? Het wordt makkelijker om sancties door te voeren.

10. Hoe werd in de six-pack het schuld criterium geoperationaliseerd?

Het verschil tussen hogere schuldratio en 60% moet jaarlijks met een 1/20 dalen.

Voorbeeldvragen hoofdstuk 10

1. De **Capital Requirements Directive IV** (CRD IV) is van toepassing op de leden van de P.276

- Banks (and investment funds) of the EU-28 are subject of CRD IV.

- G20 is fout, het is toepasselijk op de EU banken want het is een omzetting van de Bazel akkoorden in een Europese richtlijn!

2. Leg kort uit wat de **Bazel III verplichtingen** inhouden en wat de bedoeling is.

- Minimumkapitaal gebaseerd op de bank zijn risico op financieel verlies
- Nationale **supervisors** moeten de risicoactiviteiten en profielen van de banken individueel bekijken en een rapport maken voor eventuele extra kapitaalvereisten.
- Stimuleren van voorzichtig beheer van de banken + publieke rapportering naar aandeelhouders en consumenten
- Bedoeling: zorgen voor een **stabielere bankensector**, doordat de banken beter in staat zullen zijn om verliezen op te vangen. Ze willen dus de bankensector verbeteren en maken dat ze schokken door financiële of economische stress kunnen opvangen.

3. Wat is de bedoeling van **het wegen van activa in de toepassing van de Bazelratio's**?

De ene activa is risicovoller dan een andere activa. Dus als men een ratio berekent gaat men gebruik maken van **risicogewogen activa**. Hierdoor weegt de risicovolle activa meer door in een ratio en krijgt men een juist beeld die het risico mee in rekening brengt.

4. Wat is **the Depositogarantieschema** en vergelijk het met het **Single Resolution Fund**?

DGS: waarborging van 100 000 euro per persoon per bank per spaarboekje. MAAR: hier wordt geen fonds opgericht om uit te putten indien waarborgen moeten voldaan worden. Dus men zal uit de begrotingen moeten putten als het effectief zover komt.

SRF is een deel van SRM. Het is opgericht om de herstructurering te betalen van financiële instellingen die failliet gingen in de eurozone. Als men beslist om een bank te redden zal men dit zo efficiënt mogelijk doen zodat de belastingbetaler hier niet van afziet. Dit fonds wordt gefinancierd door de bankensector zelf.

5. Welke instelling is verantwoordelijk voor het **toezicht op financiële instellingen in de Eurozone**? Bij de Eurozone gaat het over het **single supervisory mechanism** wat wil zeggen dat ze onder toezicht staan van een **supervisory board**, en een belangrijke bank staat onder direct toezicht van de ECB

6. Wat wordt bedoeld met een **'belangrijke' bank in het Single Supervision Mechanism**?

- 1) totale activa > 30 miljard OF
- 2) ratio activa op BBP > 20%, behalve als activa onder de 5 miljard ligt OF
- 3) na notificatie van de nationale toezichthouders dat de bank een significante rol speelt in de binnenlandse economie.

! Belangrijke banken worden door ECB gecontroleerd. Andere door nationale toezichthouders, maar ECB blijft verantwoordelijk: ca. 6000 instellingen

7. Wat wordt bedoeld met de **afwikkeling of resolutie van een bank**?

Indien de situatie van de bank zo problematisch is dat herstel binnen een passende termijn onrealistisch wordt, hebben de afwikkelingsautoriteiten de bevoegdheid om:

- een deel van de bedrijfsactiviteiten te verkopen
- een overbruggingsbank op te zetten die de belangrijkste functies moet voortzetten (d.w.z. de goede bankactiva tijdelijk overdragen aan een door de overheid beheerde entiteit)
- de goede activa van de slechte te scheiden (de dubieuze activa zouden aan een entiteit voor activabeheer worden overgedragen)
- bail-in-maatregelen toe te passen: d.w.z. schulden omzetten in aandelen of afschrijven - op die manier worden de verliezen volgens een vastgestelde volgorde opgelegd aan aandeelhouders en crediteuren van de bank, en niet aan de belastingbetalers

8. **Waaruit bestaat de bankenunie en hoever staat het hiermee?**

De belangrijkste onderdelen van de bankenunie zijn:

- geharmoniseerde regels voor alle banken in de eurolanden. Dit is de basis voor de bankenunie.
- Een centrale toezichthouder op de bankenunie gevormd door de Europese Centrale Bank (ECB) samen met nationale toezichthouders. (SSM: Single Supervisory Mechanism): Dit is in november 2014 in werking getreden.
- Een Europees Resolutiemechanisme (SRM of Single Resolution Mechanism): dit is van kracht gegaan in augustus 2014.
- single deposit guarantee system: nog niet vervolledigd (voorstellen bij de commissie maar geen politieke consensus)
- Een Permanent Europees noodfonds ESM (European Stability Mechanism). Dit fonds leent geld aan eurolanden met financiële problemen om de financiële stabiliteit in Europa te garanderen.

Alle landen die de euro voeren doen mee aan de bankenunie. EU-landen die geen lid zijn van de muntunie, kunnen zich er toch bij aansluiten.

hoever staat het hiermee?

- 1) Single supervisory mechanism -> gestart
- 2) Single resolution mechanism -> onlangs gestart (1 januari 2016)
- 3) Single deposit guarantee system -> in voorstel bij de commissie

Brexit:

- 1) **Brexitmodels**: Describe the different options for the future economic relationship of the UK vs the EU-27
 - Noorwegen (EER):
 - Lid Europese Economische Ruimte
 - Blijvend toegang tot eenheidsmarkt (verplichting overname Europese wetten)
 - Alle 4 vrijheden
 - Vrij verkeer van EU burgers aanvaarden
 - Daar wou het VK vanaf...
 - Grote bijdrage EU budget
 - Zwitserland:

- Ruime toegang tot EU markt (niet volledig)
 - Toegang tot single market voor bepaalde sectoren
 - Deels vrij verkeer van personen
 - Geen vrij verkeer van kapitaal
- Kleinere financiële bijdrage
- Turkije:
 - Beperkte douane-unie met EU zonder vrij verkeer van personen
 - Vrije toegang tot markt geven aan landen met wie ze een handelsakkoord hebben
 - EU extern tarief toepassen
- FTA= Vrijhandelsakkoord)
 - Telkens afzonderlijke overeenkomsten onderhandelen
- WTO-lid = MFN
 - Importbelasting op alles wat uit het VK komt
 - Geen lid van de single market
 - Geen vrij verkeer van diensten, goederen, personen en kapitaal..

2) Which problems may the City of London encounter because of Brexit

City of London = kapitaalcentrum van Europa:

- 1/3de van de export VK naar Europa komen uit financiële sector en die financiële instellingen zijn van plan om te verhuizen naar het continent
 - 7% verlies van VK BBP (helpt in Londen
 - verlies 33% export

3) Why did Cameron decide to have a referendum on the relationship between the UK and the EU?

Hij wou de voorwaarden van EU lidmaatschap heronderhandelen. En deed dit met succes (betere voorwaarden voor oa grenzen), hierdoor was hij (onterecht) gerust over uitslag van referendum.

4) Why did De Gaulle refuse to accept the UK as a member of the EEC?

De Gaulle tegen toetreding UK in EEG, reden;

- Fr was id oorspronkelijke groep een machtig land:
 - D en It verliezers WO
 - Benelux klein landje
- Dus UK zou een bedreiging zijn voor de rol van FR

5) Compare the different Brexit models from the point of view of the UK immigration problem

De toekomst van de Brexit wordt bepaald door immigratie, indien:

- Noorse of Zwitserse model: vrij verkeer van personen
- Andere modellen: meer autonomie voor VK

Nu VK burgers in EU en omgekeerd, wat met rechten daarvan?

6) Explain the impact of Brexit on international supply chains involving the UK

Oorsprongsprincipe?

Impact Brexit op handel

- Hangt af van Brexit model
- Groeiend VK handelsdeficit met EU, vooral met Duitsland
- Meest waarschijnlijk effect:
 - Regulatoire divergentie
 - Op dit moment heeft het VK een van de minst gereuleerde economieën. De EU zal het VK dan ook verplichten om regels te volgen of uit de eenheidsmarkt te blijven. Binnen de EU was het VK steeds tegenstander van nieuwe regels, nu deze kracht wegvalt zal er binnen EU waarschijnlijk meer gereuleerd worden
 - Slecht voor VK-handel (cf. global supply chains)

7) In which brexit scenarios do rules of origin have a role to play.

- In het model van Noorwegen, het model van Zwitserland en in het FTA-model.
- Elk model waar er free trade of goods is ? Elk model waar geen douane-unie is en dus hun tarieven zelf kunnen hanteren -> oorsprong goederen controleren om te voorkomen dat landen buiten de vrijhandelszone misbruik maken van verschillende tarieven (probleem van omlegging van handel)

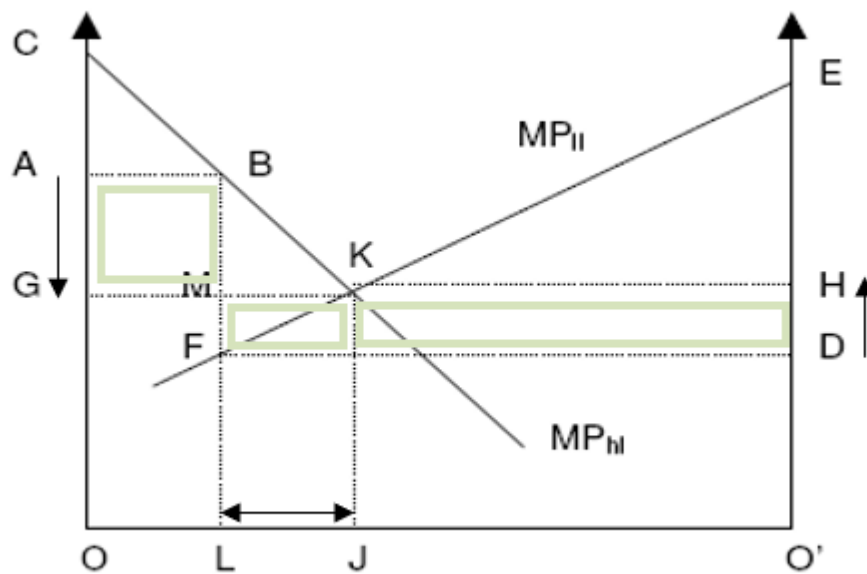
Vragen uit vorige examens

Examen EEI - Juni 1ste zit 2018

1. Definieer in één zin (5 ptn)

- Directoraat-generaal
Afdeling van de Europese Commissie, opgesplitst naar beleidsdomein, verantwoordelijk voor de administratie
- Clementieprogramma (leniency)
Programma waarbij klokkenluiders van een kartel onder voorwaarden vrijstelling of vermindering van de boete kunnen krijgen.
- Stichtende leden van de EU
Benelux, Frankrijk, Italië, West-Duitsland
- Marginale beleningsrente
Rente die banken betalen als ze een beroep doen op de ECB's marginale beleningsfaciliteit waarin ze tegen een rente hoger dan de marktrente over-night money kunnen lenen.
- Automatische stabilisatoren
Beleidsmaatregelen die zonder discretionaire tussenkomst anticyclisch werken en zo conjunctuurschommelingen dempen (bijv. werkloosheidsuitkering, belastingtarieven etc.).

2. Is de liberalisering van de kapitaalmarkt een goede zaak voor kapitaaleigenaars? Toon grafisch aan en licht kort toe (2 ptn)

- kapitaal gaat van het rechterland naar het linkerland totdat de vergoeding voor kapitaal in beide landen gelijk is getrokken, met name op $OG = O'H$; daarbij is JL kapitaal gemigreerd
- in het land met hoge kapitaalvergoeding verliest het aanwezige kapitaal OL door de lagere vergoeding ($OA \rightarrow OG$) $ABGM$
- in het land met lage kapitaalvergoeding wint het kapitaal dat in het land blijft OJ dankzij de hogere vergoeding ($OD \rightarrow OH$) $KNHD$
- in principe kan de volledige vergoeding $MKLJ$ die het migrerende kapitaal LJ verdient terugkeren naar het lagevergoedingsland, het migrerend kapitaal wint $MKFN$

Conclusie: kapitaaleigenaars in het land met hoge kapitaalvergoeding verliezen, kapitaaleigenaars in het land met lage kapitaalvergoeding winnen bij de liberalisering van de kapitaalmarkt

3. Welke rol speelden competitiviteitsverschillen binnen de eurozone in het ontstaan van de eurocrisis? Hoe tracht de EU dit probleem aan te pakken? (3 ptn)

Een stijging van de lonen die niet conform de arbeidsproductiviteit was, m.a.w. een stijging van de ULC, leidde in de PIGS-landen tot een competitiviteitsachterstand tov Duitsland en andere noordelijke lidstaten. Dit resulteerde in deze landen in verslechterende exportprestaties en in een opeenstapeling van tekorten op de lopende rekening. Daardoor verslechterde de NIIP in de PIGS-landen, wat leidde tot hoge risicopremies op hun overheidsobligaties en herfinancieringsproblemen voor de betrokken overheden.

De EU tracht dit probleem via verschillende wegen aan te pakken. Naast een verstrenging van het reeds bestaande toezicht op begroting en schuldafbouw, voerde de 'new economic governance' de MIP in. De MIP moet buitensporige macro-economische onevenwichten tijdig opsporen, voorkomen, bestrijden en bestraffen. Zo wordt in het preventieve luik adhv een scoreboard voor elk land de groei van de ULC gemonitored. Verder moet Europa 2020 de lidstaten aansporen om de groei en het concurrentievermogen te stimuleren door te investeren in onderwijs en O&O.

4. Vergelijk de impact van asymmetrische schokken in een OCA en een niet zo optimale muntunie. (3 ptn)

De verschillende impact van een asymmetrische schok binnen een OCA en een niet zo optimale muntzone heeft alles te maken met de relatieve kost van het verlies van het wisselkoers- en interestinstrument. In een OCA zal de asymmetrische schok makkelijker opgevangen worden omdat de aanwezige OCA-criteria fungeren als alternatieve aanpassingsmechanismen. Onevenwichten (werkloosheid, inflatie, etc.) blijven langer hangen in een niet-optimale muntzone door een suboptimale aanpassing van de gemeenschappelijke nominale wisselkoers of zelfs door de onmogelijkheid om die nominale wisselkoers aan te passen als er reeds effectief een muntunie is die bovendien onevenwichten introduceert in niet-getroffen leden van de muntunie. Flexibele nominale lonen en prijzen zorgen voor een aanpassing van de reële wisselkoers tot de economie een nieuw evenwicht bereikt. Factormobiliteit leidt ertoe dat arbeid en kapitaal zich verplaatsen van het negatief naar het positief getroffen lid van de muntunie zodat een aanpassing van de aanbodscurve het evenwicht herstelt. Productdiversificatie heeft een gelijkaardige impact maar tussen sectoren binnen het getroffen land. De integratie van financiële markten en de aanwezigheid van een budgettaire unie vormen een extra institutionele vorm van verzekering indien de marktgebaseerde criteria niet volstaan.

5. Vergelijk het Noorse en het Turkse Brexit model vanuit de perspectieven van de grenscontrole op de handel in goederen en van het Britse immigratieprobleem. (3 ptn)

In het Noorse model zou het VK nog steeds deel uitmaken van de eenheidsmarkt, maar niet van de douane-unie. Dit betekent voor de grenscontrole op goederenhandel dat Britse goederen vrij van belastingen en andere belemmeringen in de EU kunnen worden verkocht, maar ook dat er aan de grens een controle op de oorsprong moet worden uitgevoerd. Het Britse immigratieprobleem zou in het Noorse model niet kunnen worden aangepakt door de Britten aangezien er binnen de eenheidsmarkt vrij verkeer van personen geldt.

In het Turkse model, dat een douaneunie omhelst, moet het VK het buitentarief van de EU aannemen en is er bijgevolg geen grenscontrole nodig. Het vrij verkeer van personen maakt geen onderdeel uit van het Turkse model, waardoor het VK de controle op immigratie zou terug krijgen.

6. Bespreek hoe eurocommissaris Thyssen de problematiek van gedetacheerde werknemers in onder andere de transport- en bouwsector wil aanpakken. (3 ptn)

Gedetacheerde werknemers zijn werknemers die voor een beperkte periode vanuit een EU-land in een ander EU-land gaan werken. De richtlijn die deze materie regelt, bepaalt dat de arbeidsvoorwaarden in het land van oorsprong van de werknemers gelden. Het loon en de sociale zekerheidsbijdragen voor Poolse bouwvakkers die tijdelijk in België werken, worden dus bepaald in Polen. Samen met het gegeven dat er veel misbruik is van de richtlijn, met name de tijdelijkheid wordt dikwijls niet gerespecteerd, leidt dit tot als oneerlijk beschouwde concurrentie met Belgische bouwbedrijven die de Belgische arbeidsvoorwaarden moeten aanhouden. Er is sprake van social dumping. Marianne Thyssen probeert nu de detacheringsrichtlijn aan te passen door alvast de loonvoorwaarden voor gedetacheerde werknemers te laten bepalen door het ontvangende land. Het gebruik van de sociale zekerheidsregels van het ontvangende land lijkt vooralsnog een brug te ver.

7. Wie is de huidige voorzitter van het Europees Parlement? (1 pt):

- a. Antonio Tajani
- b. Jean-Claude Juncker
- c. Donald Tusk

Begrippen

SGEI: Services of General Economic Interest= DAEB

Services of general economic interest (SGEI) are economic activities that public authorities identify as being of particular importance to citizens and that would not be supplied (or would be supplied under different conditions) if there were no public intervention. Examples are transport networks, postal services and social services.

Raad van Europa : is een internationale organisatie waarvan 47 Europese landen lid zijn. Verder zijn 6 niet-Europese landen alsook Vaticaanstad waarnemer bij de RvE. De Raad is op 5 mei 1949 met het Verdrag van Londen opgericht door de 10 stichtende leden (onder andere België en Nederland) en heeft zijn zetel in het Franse Straatsburg.
Doel ? Wil Europa's eenmaking bevorderen

Tier 1 ratio: is een **kapitaalratio van de buffers die banken** aanhouden om eventuele verliezen te kunnen opvangen, gezien vanuit het perspectief van de toezichthouder. géén contractuele verplichting om af te lossen, het vermogen is permanent ter beschikking gesteld aan de bank, en er zijn géén belemmeringen om eventuele verliezen ten laste van dit vermogen te brengen

Internationale investeringspositie : De IIP geeft de waarde weer van de vorderingen en schulden tussen ingezetenen en niet-ingezetenen op een bepaald moment in de tijd.

Monetaire financiering van het overheidstekort: is het financieren van het begrotingstekort van de overheid door middel van geldschepping. Technisch vindt dit plaats door plaatsing van kortlopende schuld bij het bankwezen. (geldhoeveelheid stijgt) De laatste jaren is monetaire financiering niet meer toegestaan als gevolg van de krap-geldpolitiek

Acquis communautaire: verplichtingen van lidmaatschap op zich kunnen nemen (alle EU regels die reeds bestaan overnemen), 1 van de criteria van Kopenhagen

Exchange rate mechanism: was een economisch systeem om de Europese wisselkoersen te stabiliseren als voorbereiding op de Europese Economische Monetaire Unie en de introductie van de euro.

Financieel meerjarencader: In het meerjarig financieel kader (MFK) worden de maxima vastgelegd voor de jaarlijkse algemene begrotingen van de Europese Unie. Het bepaalt hoeveel de EU jaarlijks, in totaal en voor verschillende activiteitengebieden, mag besteden voor het aangaan van juridisch bindende verplichtingen over een periode van ten minste 5 jaar. De recente MFK's gingen doorgaans over een periode van 7 jaar.

De Raad neemt de MFK-verordening aan na goedkeuring door het Europees Parlement.

De MFK-verordening heeft ten doel:

- de goedkeuring van de jaarlijkse EU-begroting te vergemakkelijken
- de politieke prioriteiten in cijfers te vertalen voor een begrotingscyclus van ten minste 5 jaar
- voor begrotingsdiscipline te zorgen bij de EU
- de EU-financiën beter voorspelbaar te maken

Meestbegunstigenclausule: Dit is een voorwaarde in de regels van de World Trade Organization (WTO) die zegt dat een land dat aan een ander land handelsvoordelen toekent, dezelfde voordelen ook aan de andere deelnemers moet gunnen.

Kartel: Overeenkomsten tussen actuele/potentiële concurrenten. Ze hebben eenzelfde product of distributieketen. Vb. zelfde prijzen, hoeveelheden,... Een horizontale overeenkomst

Moral Hazard : Een begrip dat duidt op een bepaald gedrag van mensen als zij niet direct risico lopen voor hun daden, bijvoorbeeld omdat zij hiervoor verzekerd zijn.

Open vragen

Hoe gaat SGP om met conjunctuurschommelingen? (2) Geef de voor- en nadelen van bail out fondsen (2.5)

Bailout is een economische term voor het geven van een lening aan een bedrijf of een land dat in ernstige financiële moeilijkheden verkeert of dat geconfronteerd wordt met een faillissement. Het kan ook worden gebruikt om een bedrijf gecontroleerd failliet te laten gaan zonder andere bedrijven of landen in moeilijkheden te brengen.

Voordelen: vermijden van 'run on the bank' + het redden van een entiteit die meestal een belangrijke schakel is in de economische sector.

Nadelen: Motiveren van moral-hazard gedrag + vermindert de economische efficiëntie want zwakke bedrijven worden begunstigd. Het redden van een 'slechte' bank weerhoudt de oprichting van een 'goede' bank. + het is ook nooit zeker dat de bail-out zal werken, meestal

zijn er meerdere bail-outs nodig om één onderneming te redden

=> automatische stabilisatoren: Anticyclistisch beleid zonder discretionaire tussenkomst.

Oorzaken van ontregeld transmissiemechanisme tijdens de crisis / link met conventionele maatregelen. (3)

Probleem: wantrouwen op de interbancaire markt. De lage rentes vd ECB vloeiden niet meer door naar de reële economie. Men moest directer gaan ingrijpen zodat de rentes zakten.

Land voert invoertarief in. Vgl de welvaart van deze maatregel tussen een groot en een klein land. (grafisch en leg uit)

Hoe heeft **ULC** bijgedragen tot de eurocrisis (3)

- fixeren op het feit dat de rente onnatuurlijk laag was, **lonen stegen maar productiviteit niet**
- ulc steeg waardoor de landen zoals griekenland competitiviteit verloren. Werd dan opgelost door o.a. eu2020

Waarom is regionaal economisch beleid negatief tegenover de andere LS (2.5)

Regionaal economisch beleid is negatief omdat de **kloof tussen rijke en arme landen steeds groter wordt**. Mensen willen eerder beleggen in DL dan in Griekenland, waardoor DL rijker wordt. Zolang daar niets op 'internationaal' vlak aan wordt gedaan, en enkel op regionaal vlak zal die kloof alleen maar vergroten.

Grafiek + uitleg hoe het mededingingsbeleid zorgt voor een optimale welvaart (2.5)

Grafiek staat in cursus **(WELKE GRAFIEK??)**

wanneer europa horizontale overeenkomsten zou toelaten, we met **kartels/monopolies** zouden zitten. Dit is niet goed voor de welvaart (zie driehoek op de grafiek van het dwl).

En vooral zeggen dat volledige concurrentie zorgt voor pareto-efficiënte situatie.

4 meerkeuzevragen met MEERDERE JUISTE OPLOSSINGEN (4)

-Gelijkenis tussen kwantitatieve beperkingen en tarieven

zelfde hoeveelheid

zelfde prijs

zelfde hoeveelheid, maar niet zelfde prijs

zelfde prijs én hoeveelheid

-Als de inflatie 2% is, dan laat de OH...

EONIA stijgen boven 2% => meest logische want ECB wil inflatie onder 2 % houden

EONIA dalen

EONIA op 2% zetten

geen van bovenstaande antwoorden

Begrippen:

standstill effect: An agreement between a lender and borrower in which the lender stops demanding the repayment of the loan. A new deal is negotiated, usually altering the loan's original repayment schedule. This is used as an alternative to bankruptcy or foreclosure when

the borrower can't repay the loan. Zolang er niks wordt goedgekeurd, mag niks worden uitgevoerd

European stability mechanism(ESM): The European Stability Mechanism is the crisis resolution mechanism for countries of the euro area. The ESM issues debt instruments in order to finance loans and other forms of financial assistance to euro area Member States.

verschil conventioneel en niet conventioneel beleid

=> **conventioneel**: (volgens de gewoonte) Conventioneel monetair beleid is het wijzigen van de ECB-intrestvoeten !!!!

=> **onconventioneel** : Een centrale bank zet dan instrumenten in die niet in haar traditionele gereedschapskist zitten. De bekendste vorm staat bekend als '**quantitative easing**'. De centrale bank koopt dan obligaties of andere effecten op de financiële markt. Het resultaat van dat opkopen is een uitbreiding van de geldhoeveelheid, en dat kan leiden tot economische groei en/of inflatie.

Om een burgerinitiatief te starten moet u een **burgercomité** oprichten met minstens 7 EU-burgers die in minstens 7 verschillende EU-landen wonen.

De leden van het burgercomité moeten EU-burgers zijn die oud genoeg zijn om mee te doen aan de verkiezingen* voor het Europees Parlement (16 jaar in Oostenrijk en 18 jaar in de overige EU-landen).

1. Bespreek de koerswijziging die het arrest ;Cassis de Dijon teweeg bracht in de integratieaanpak.
2. Behandel pro en contra van een geharmoniseerd begrotingsbeleid binnen een EMU
3. Schets de hoofdlijnen van het EU-visserijbeleid.
4. Hoe ziet de Europese Unie eruit na het verdrag van Maastricht?
5. Bespreek de nieuwe aanpak van het GLB sinds de hervormingen van 1985/88 en 1991/92.
6. Welke gevolgen kan een economische en monetaire unie hebben voor de monetaire politiek van de lidstaten?
7. Bespreek aan de hand van een grafiek handelscreatie en handelsafwijking binnen een douane unie.
8. Bespreek het milieubeleid van de Europese Unie.
9. Bespreek ontvangsten en uitgaven van de Europese Unie.
10. Welke problemen stelt het afschaffen van de grenzen voor de BTW e hoe worden ze aangepakt?
11. Bespreek de soorten hoeveelheidscontrole in de landbouw.
12. Geef een beoordeling van het EU-mededingingsbeleid.
13. Leg grafisch het verschil uit tussen een heffing en een deficiency payment.
14. Bespreek de EU-handelsrelaties met de VS en Japan.
15. Wat wordt bedoeld met het Rotterdam-Antwerpen-effect? Situeer de problematiek in een ruimer kader.

Leg uit

-SSNIP-test → Meetinstrument voor marktmacht. Als een denkbeeldige prijsverhoging niet tot gevolg heeft dat een belangrijk aantal klanten naar de concurrentie loopt, dan is het bedrijf waarschijnlijk machtig.

-Oorsprongsprincipe

-Beleidsrente → Kortetermijnrente die wordt vastgelegd door de centrale bank voor haar transacties met commerciële banken

-Catherine Ashton

-Europese raad → Bepaalt algemene politieke beleidslijnen

2) Geef de inkomsten van de EU.

- Bespreek de omvang van die inkomsten
- Welke belasting (5de inkomst) zou de EU kunnen toepassen?
- Welke zijn de argumenten pro deze belasting?

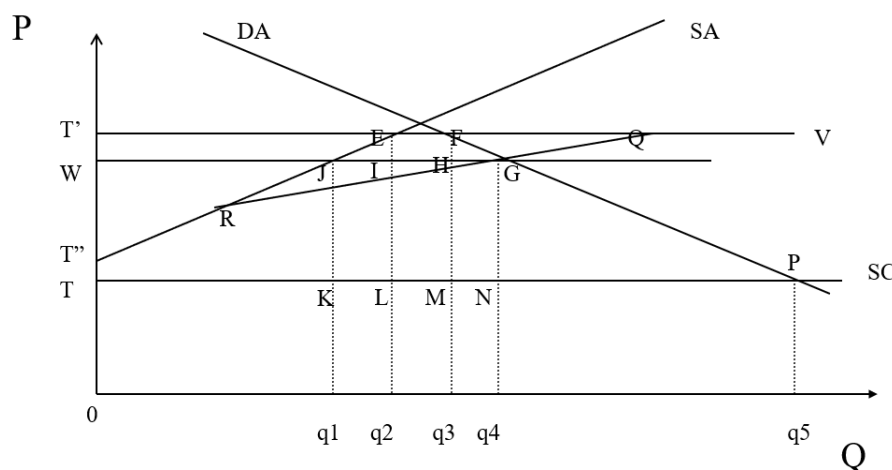
3) Bespreek het Altmark arrest (of toch de uitleg daarrond).

Staatsteun wel mogelijk aan DAEB indien ze voldoen aan de Altmark vereisten

4) De verstrengelde landen Duitsland, Frankrijk, Nederland en België, willen samen met het VK een muntunie vormen. Het VK drijft echter nog grotendeels handels met ex-kolonies. Bespreek de wenselijkheid tot het vormen van een muntunie.

5) Toon de directe effecten van de vorming van de douane-unie grafisch.

- Handels Afwijking
- Handels creatie

6) De EU heeft een stap van Balassastadia overgeslaan, daardoor komt ze nu in de problemen (Eurocrisis), bespreek dit adhv de actualiteit.

7)Meerkeuze vraag naar de 3 jaartallen van douane-unie, eenheidsmarkt en monetaire unie.

Herexamen eei 2015

- **Europese eenheidsakte:** akte opgesteld door voormalig 12 landen die toen behoorden tot het voormalig Europa. De akte had als doel volledige integratie en de interne markt tot stand te

brengen. Dit deed ze door onder andere het verdrag van Rome te herschrijven in regels, net zoals het buitenlands en veiligheidsbeleid. De volledige integratie is niet gelukt, de convergentie in maastricht bouwde verder op hetgene wat met de akte was bereikt. (eventueel kan je ook nog vermelden dat met het witboek van delors een jaar later, 1986, ook verder op de integratie werd gebouwd door de niet-rentecreërende barrières af te schaffen)

- **Juste retour:** een denkwijze die gehanteerd werd allereerst door het VK. **Tatcher** ging ervan uit dat ze alles moesten terugkrijgen wat ze in Europa staken (gelijke overdracht van middelen zowaar). Uiteindelijk kreeg ze haar zin in de akte van **Fontaineblau**. Opmerkelijk bij juste retour is dat dit principe eigenlijk niet past in Europa. Deze moet steunen op solidariteit.
- **Verticale overeenkomst:** Een overeenkomst tussen twee bedrijven die geen concurrenten zijn van elkaar. Maw ze bevinden zich in een andere fase van het productieproces
- **Horizontale overeenkomst:** OK tss twee of meer bedrijven die concurrenten zijn van elkaar (hetzelfde productieproces)
- **Balassa stadium:** het stadium waarop verschillende landen maximaal geïntegreerd zijn. Een EMU waar er een gezamenlijk economisch, monetair en politiek beleid is.
- **Anti-bailout:** een gedachtengang die aan het opkomen is in Griekenland dit moment. Een bailout voor Griekenland betekent dat ze zich laten redden door Europa en zo niet failliet gaan. Het anti-bailout gedachtengoed is gericht op het weigeren van de Europese steun (om eventueel hun eigen munt weer in te brengen)

1. **Hoe heeft ULC bijgedragen tot de crisis?** (fixeren op het feit dat de **rente onnatuurlijk laag was, lonen stegen maar productiviteit niet** --> ulc steeg waardoor de landen zoals griekenland competitiviteit verloren. Werd dan opgelost door o.a. eu2020 en den bazaar)

2. Grafiek + uitleg over mededingingsbeleid

Grafiek staat in cursus

Uitleg, tja, dit gaat gwn over het feit dat wanneer europa horizontale overeenkomsten zou toelaten, we met kartels/monopolies zouden zitten. Dit is niet goed voor de welvaart (zie driehoek op de grafiek van het dwl). Geen idee als hij ook verwacht dat je nog meer info geeft over het mededingingsbeleid... mss nog uitleg geven over de 2 scholen (chicago en harvard). En vooral zeggen dat volledige concurrentie zorgt voor pareto-efficiënte situatie.

Meerkeuzevragen, 1^e vraag is een gok: D (kheb het een beetje opgezocht met grafieken, volgens mij is het D. omdat ze beide een evengrote rente creëren.)

2^e vraag is volgens mij eonia boven de 2% om inflatie te doen zakken. Dit omdat de ecb de inflatie dicht tegen maar onder de 2% wil houden (lijkt mij de enigste uitleg)

Is liberalisering van de kapitaalmarkt positief voor kapitaaleigenaars? leg uit (grafisch)

Wat is de rol van competitiviteitsverschillen binnen de eurozone voor de eurocrisis? Hoe gaat de EU dit probleem aanpakken

Wat is de impact van asymmetrische schokken in de OCA en in een niet optimale muntzone

Gegeven een HICP-curve

Hoe gaat de ECB de Eonia sturen
welke keuze van de beleidsrentes?

Doel en werking van SMP

EXAMEN: EEI 1ste zit 2013

1) Leg uit:

- Juste retour
- Horizontale overeenkomst
- Monetaire financiering overheidstekort
- Europese Raad
- Open coördinatie principe/methode

2) Spanish Labour Markets:

Wat is interne devaluatie + link monetair beleid

3) ECB koopt obligaties op secundaire markt.

Waarom? + effect.

4) Wat is het gevolg van een liberalisering op kapitaalmarkten?.

Grafisch + uitleg

5) Wat is het belangrijkste kenmerk van het EU-mededingingsbeleid?

2 scholen + clash met het beleid

6) Een douane-unie leidt altijd tot een verhoging van de welvaart.

Leg uit.

7) Sinds Six-pack niet enkel kijken naar begroting maar ook naar Macro-economisch verhaal.

Hoe & Waarom?

EXAMEN EEI 2014

1. **Definieer (één zin!) (5 ptn)**

- SGEI (Engelstalige afkorting, de Nederlandstalige afkorting is DAEB)
- Raad van Europa
- Tier 1 ratio
- Netto internationale investeringspositie
- Monetaire financiering van het overheidstekort

2. **Meerkeuze (zonder giscorrectie, meerdere antwoorden mogelijk) (5 ptn)**

- a. Het EU budget kan anticyclisch ingezet worden.
 - Juist
 - **Fout**
- b. Een toepassing van de OCA-criteria leert dat de EU
 - A. Eerder een OCA is

- B. Eerder geen OCA is
(zo uitgesproken is dat immers niet)
- c. Het EU monetair beleid
 - A. mag prijsstabiliteit voorkomen in de eurozone
 - B. moet de inflatie in de eurozone in de hand houden
 - C. mag rekening houden met tewerkstelling in de eurozone
 - D. moet rekening houden met tewerkstelling in de eurozone
- d. De van de begroting
 - A. vergroten het begrotingstekort in tijden van economische crisis zonder tussenkomt van de overheid
 - B. kunnen hun werk niet meer doen want de EU-lidstaten moeten zich houden aan het SGP
- e. Het EU mededingingsbeleid
 - A. is een schoolvoorbeeld van communautaire besluitvorming
 - B. zorgt ervoor dat lokale bakkers in de EU elkaar eerlijk beconcurreren
 - C. vormt een belemmering voor het industrieel beleid van de lidstaten
 - D. wordt expliciet ingezet als instrument om uit de eurocrisis te geraken

3. Wat is het actuele peil van de HICP in de EU? Wat zijn de verwachtingen voor de nabije toekomst? (1 pt)

4. In onderstaande figuur stelt $T''RGQV$ de gemeenschappelijke aanbodcurve voor van de landen A en B die samen een douaneunie vormen met een gemeenschappelijk buitentarief van TT' . De wereldmarktprijs is OT . DA is de vraag in A. Land A beslist echter om uit de douaneunie te stappen. Het houdt zich aan tarief TT' . Vul onderstaande tekst in met de aanduidingen uit de figuur. (3 ptn)
(vraag 19 hoofdstuk 4)

Examen EEI: 2015 1ste zit

1) Leg uit in 1 zin.

-directoraat-generaal: Directoraten-generaal (DG's) zijn de grootste zelfstandige eenheden binnen het ondersteunend apparaat van de Europese Commissie. De directoraten-generaal zijn onderverdeeld in directoraten, die weer zijn onderverdeeld in administratieve eenheden.

-stichtende landen EU: De zes stichtende landen in 1957 waren België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland.

-clementieprogramma: het belonen van kartels te verklikken. Reductie van boete

-automatische stabilisatoren: Via de overheidsbemoeienissen worden vanzelf de ergste schommelingen in de conjunctuurgolven afgevlakt.

Beleidsmaatregelen die zonder discretionaire tussenkomst anticyclisch werken en zo conjunctuurschommelingen dempen (bijv.

werkloosheidsuitkering, progressieve belastingtarieven etc.).

-marginale beleningsrente: Rente die de Europese Centrale Bank (ECB) berekent aan particuliere bank als deze laatsten een beroep doen op de marginale beleningsfaciliteit.

2) Smp welk doel, hoe werkt dit?

3) Verloop HICP vanaf 2011 (gegeven grafiek die vanaf 2011 dalend verloopt)

A. wat doet de ECB met de EONIA?

B. wat gebeurt er met de beleidsrente?

4) Leg grafisch uit: negatieve asymmetrische schokken in een niet-optimale muntunie

5) Leg grafisch uit: Wat gebeurt er met de kapitaalopbrengsten bij liberalisering van het kapitaal?

6) wie is de voorzitter van de Euro groep ?

Jeroen Dijsselbloem

Examen EEI – Juni 2016

1. Definieer in ÉÉN zin (5 ptn)

- **Criteria van Kopenhagen**

Criteria waaraan kandidaat-lidstaten moeten voldoen willen ze in aanmerking komen voor toetreding tot de EU (politiek, economisch, acquis communautaire).

- **Altmark-arrest**

Arrest van het EHvJ in de zaak Altmark waarbij het de vier criteria vastlegde waaraan compensaties voor DAEB cumulatief moeten voldoen om niet aanzien te worden als staatssteun.

- **Hartzhervormingen**

Drastische hervormingen onder Schröder begin jaren 2000, gericht op een flexibilisering van de Duitse arbeidsmarkt (minijobs, loonmatiging, pensioenhervorming) ten einde de Duitse competitiviteit te herstellen.

- **Comitology**

Set van procedures waarbij de EU lidstaten comitégewijs controleren hoe de Europese Commissie de Europese wetgeving implementeert middels al dan niet bindend advies.

- **Single Resolution Fund**

Gemeenschappelijk afwikkelingsfonds dat deel uitmaakt van de EU Bankunie en instaat voor een efficiënte en uniforme aanpak bij de financiering van een ordentelijke afwikkeling of herstructurering van een (potentieel) falende bank binnen het SRM.

2. Welke stelling(en) is (zijn) correct? (3 ptn)

A. Het EU budget kan gezien worden als een vorm van solidariteit.

Ja, omwille van de ontvangsten o.b.v. BTW

Ja, omwille van de ontvangsten uit de vierde bron

Ja, omwille van de uitgaven aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid

Nee, omwille van de beperkte omvang van de EU begroting

B. **EU monetair beleid:** welke stelling(en) zijn correct

A. Als de inflatie meer dan 2% bedraagt moet de ECB ingrijpen door EONIA hoger te zetten.

B. Als de inflatie meer dan 2% bedraagt moet de ECB ingrijpen door EONIA lager te zetten.

C. Als de inflatie meer dan 2% bedraagt moet de ECB ingrijpen door EONIA op 2% te zetten.

D. Geen van bovenstaande stellingen is correct.

C. De **convergentiecriteria van Maastricht** stellen dat:

A. Het gemiddelde inflatiepercentage van een land niet meer dan 2% mag bedragen.

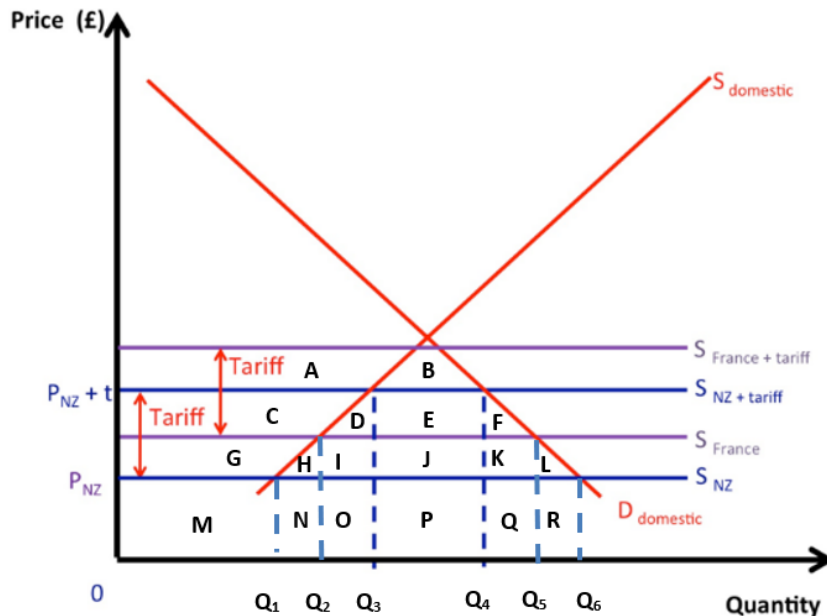
B. Het overheidstekort niet hoger mag zijn dan 60% van het bruto binnenlands product
a. =/ overheidsschuld .

C. De kandidaat-lidstaat gedurende minstens twee jaar de normale fluctuatiemarges van het wisselkoersmechanisme van het EMS moet hebben

aangehouden zonder zijn valuta te hebben gedevalueerd ten opzichte van die van een andere lidstaat.

D. De groei van het bbp minstens 3% moet bedragen op jaarbasis.

3. Het VK (= 'domestic') en Frankrijk vormen een douane-unie. De douane-unie heeft een gemeenschappelijk tarief op de invoer van wijn uit Nieuw-Zeeland. Schrap wat niet past en vul aan met de gegevens uit onderstaande figuur. (3 ptn)

Het VK exporteert/**importeert** wijn uit Frankrijk ten belope van Q2Q5.

Het VK exporteert/**importeert** wijn uit Nieuw-Zeeland ten belope van 0.

Mocht het VK de douane-unie verlaten en een gelijke invoerheffing opleggen aan Frankrijk en Nieuw-Zeeland, dan zou het wijn exporteren/**importeren** uit Frankrijk ten belope van 0 en uit Nieuw-Zeeland ten belope van Q3Q4.

Dit zou een **stijging**/daling veroorzaken van het VK producentensurplus ten belope van C, een stijging/**daling** van het VK consumentensurplus ten belope van C+D+E+F en een **stijging**/daling van de VK belastinginkomsten ten belope van E+J.

Het netto-effect van het verlaten van de douane-unie is J-D-F.

4. Leg bondig de problematiek van de '**deadly embrace**' uit. (3 ptn)

Goed voor 2 punten: De schuld van de EU overheden zit voor een groot deel bij hun banken. Als die schuld te hoog wordt beginnen de markten te twijfelen waardoor de koersen van die schuld zakken en waardoor de banken in problemen kunnen komen. De overheden zijn verplicht de banken te redden met nieuw overheidsschuld, waardoor deze nog toenemen.

Een extra half punt als er verwezen wordt naar de transmissie die faalt, het too big to fail concept, de vergelijking met de VS,...

5. Actua: bespreek bondig onderstaande cartoon. (2 pt)

- 1 punt: verwijzing naar problemen waarmee de EU te kampen heeft, waar bovenop nog eens de Brexit komt.
- Extra 0,5 punten voor verwijzing naar referendum, budgettaire kosten-baten van Britse EU-bijdrage, immigratieproblematiek, markttoegang, ...

6. Bepaalde lidstaten van de EU bezitten olierijkdommen (=A), andere lidstaten niet (=B). Door het opflakkeren van een conflict in het Midden-Oosten stijgt de olieprijs op de internationale markten. (4 ptn)

a. Welke economische term wordt voor dit fenomeen gebruikt?

Asymmetrische (aanbod)schok

b. Welk soort economisch onevenwicht kan hiervan het gevolg zijn?

Overschot op lopende rekening in A, tekort op lopende rekening in B

c. Op welke manieren kan dit onevenwicht worden weggewerkt?

De landen in A worden positief getroffen door de schok, de landen in B worden negatief getroffen. Dit betekent dat de reële wisselkoers EP/P^* in zowel A als B aangepast moet worden, maar in tegengestelde richting (stijgen in A, dalen in B). De landen die geen deel uitmaken van de eurozone kunnen E aanpassen, de eurolanden verliezen echter het wisselkoersinstrument. De aanpassing van E door het gemeenschappelijk monetair beleid zal suboptimaal zijn. De enige manier waarop deze laatste EP/P^* kunnen optimaliseren is via een interne re/devaluatie i.e. een aanpassing van de binnenlandse prijzen. Prijzen worden grotendeels door lonen gedetermineerd (m.n. via de ULC). Het wegwerken van het onevenwicht vereist dus loon- en prijsflexibiliteit en een flexibele arbeidsmarkt.

Alternatieve marktgebaseerde oplossingen zijn factormobiliteit (zowel op sector- als op landniveau) en een goede integratie van de financiële markten. Kortom, het evenwicht kan - ondanks het verlies van het wisselkoersinstrument - hersteld worden als de leden van de muntunie kunnen terugvallen op goedwerkende OCA-criteria.

D. Wat is het verband met het naar aanleiding van de eurocrisis verscherpte macro-economisch toezicht op de lidstaten?

OCA theorie leert dat een sterke monetaire unie een sterke economische unie vereist. Dit is de opzet van de **new economic governance**. De eerste pijler van de NEG is het versterken van het toezicht op de begroting/overheidsschuld van de

lidstaten (T-G) om te voorkomen dat een opstapeling van tekorten op de lopende rekening n.a.v. asymmetrische schokken andere eurolanden besmet. De tweede, nieuwe pijler van het NEG is een toezicht op macro-economische onevenwichten. Dit luik pakt (S-I) en (X-M) aan. De criteria die opgenomen werden in het MIP Scorebord betreffen vooral elementen die de competitiviteit van een land (zoals weerspiegeld in (X-M) meten. We zien een nadruk op een flexibilisering van de arbeidsmarkten, het zwakste OCA-criterium in de eurozone.

Samenvattend: de NEG richt zich tegelijkertijd op het verzachten van de gevolgen van asymmetrische schokken en het versterken van de OCA-criteria op lange termijn opdat asymmetrische schokken in de toekomst beter opgevangen kunnen worden.

Examen EEI 2 de zit 2017

1. Begrippen: Leg uit in 1 zin

- Economische integratie
= de benaming voor een samenwerking tussen staten op **economisch** gebied
- 5 de bron van het EU-budget
- Reversed QMV
- Interne devaluatie

2. 4 MK-vragen waaronder:

- Welke van onderstaande opties zijn niet-tarifaire belemmeringen
 - **Hoeveelheidsbeperking**
 - Fiscale beperkingen → wel tarifair
 - **Gezondheidsvoorschriften**
 - Tarief belasting → wel tarifair
- Welke stelling is juist over Maastricht maatregelen
- Waar is de ECB zijn kantoor gevestigd
 - Frankfurt

3. Actua: De commissie heeft de grootste boete ooit gegeven;

- Van welke orde was die (Meerkeuze).
- Ging deze boete over een kartel of artikel ...
- Wie is michiel barnier? **Hoofdonderhandelaar EU (vooral nu met Brexit bezig)**
- Had te maken met Google die hun machtspositie misbruikte dus wss het artikel

4. Is Europa/EU?? een interne markt? Waarom wel / niet
Geeft de implicaties als alle lidstaten dezelfde munt zouden hebben.
5. Vergelijk het doel en instrumenten van conventioneel en niet conventioneel beleid
(in een tabel)
6. Wat zijn de acties van de New Economic Governance na de crisis;; of iets van hoe ze Optreden
7. Toon grafisch aan dat arbeid van een land met hoge kapitaalrentes een positief gevolg heeft door de liberalisering van factor verkeer

Examen EEI Bestuurskunde

Deel boek H4-12

- **5 termen uitleggen**
 - **eurobond:** A Eurobond is an international **bond** that is denominated in a **currency** not native to the country where it is issued.
 - **stresstest:** De bedoeling van de stresstests bestaat erin de om de veerkracht van de financiële instellingen bij ongunstige marktontwikkelingen te beoordelen evenals bij te dragen tot de globale evaluatie van het systeemrisico in het financieel systeem van de Europese Unie en is geleid door de EBA (European Banking Authority)
 - **systemic risk:** In **finance**, systemic risk is the risk of collapse of an entire financial system or entire market, as opposed to risk associated with any one individual entity, group or component of a system, that can be contained therein without harming the entire system.
 - **internal devaluation:** Dit is een economische en sociale beleidsoptie dat als doel heeft de internationale concurrentie van sommige landen recht te zetten door hoofdzakelijk de loonkosten te verminderen (lonen of indirecte kosten van de werknemers).
 - **European semester:** Het Europees semester is een elk jaar terugkerende periode van zes maanden voor coördinatie van het macro-economisch, begrotings- en structuurbeleid, die de EU-landen de mogelijkheid biedt vroeg tijdens de nationale begrotingsprocedure en andere economische beleidsprocessen rekening te houden met EU-kwesties.

Vraag over de single market.

- Vraag over supranationale instituties en hun belang voor het mededingingsbeleid
- Grafiek van kapitaalmigratie.
- Vraag over Ecb en de hicp forecast, actuele peil en verwachtingen.
- Monetary integration calls for fiscal policy. However assymetric shocks may necessitate macroeconomic policy tailored to MS needs. How does the SGP deal with this dilemma?

-
Namen geven:

- **Commissievoorzitter:** Jean-Claude Juncker
- **Hoge vertegenwoordiger van de unie:** De hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid is **Federica Mogherini**.
- Vraag over reddingsoperatie EU, naufor, med (de organisatie van de operatie, geen inhoudelijke actua)

Examen bestuurskunde 2016

5 Begrippen uitleggen:

1. MFF
2. Endogeniteit
3. Begrip uit Hoofdstuk van Douane Unie
4. Fiscaal federalisme
5. Junckerplan

4 Meerkeuzevragen i.v.m:

1. Conventionele maatregelen
2. Impact automatische stabilisatoren op budget
3. GDP van Europa à 140 biljoen
4. Inflatie 0,2%

Vraag gastcollege:

Leg uit: **excessive profit ruling**:

Vraag uit hoofdstuk decision making:

Onderwijs als exclusieve bevoegdheid à 4 trade offs uitleggen en of het past voor onderwijs

Vraag over passing probabilities en voting shares met meerderheid van 60%

ULC

Met betrekking tot crisis uitleggen

En met betrekking tot economic governance uitleggen

Wie is de voorzitter van het ECB?

Mario Draghi

Bedoelen ze hier niet het Europees Parlement, de Raad en de Commissie ?
Ik denk ook dat ze deze drie organen bedoelen?
en dat dit het juiste antwoord is

2018 2de zit

1. **5 Begrippen uitleggen in 1 zin (5ptn)**
 - Clementie
 - Automatische stabilisatoren
 - Depositofaciliteit
 - Landen eurozone
 - ?
2. **Is de liberalisering van de kapitaalmarkt een goede zaak voor de werknemers?**
Toon grafisch aan en licht kort toe (2 ptn)
3. **Hartzhervormingen en wat betekenden ze voor de eurocrisis? (3ptn)**
4. **Leg uit criterium productdiversificatie bij een optimale muntzone? (3ptn)**
5. **Welke Brexit scenario's hebben oorsprongsprincipe, rol en hoe? (3ptn)**
6. **Bazel 3? (3ptn)**
7. **Voorzitter raad van Europa (1pt)**